

Fənn 1218 - Metereologiya və iqlimşünaslıq

Bölmə: 0401

1. Sual: Əraziyə düşən 70 kkal/sm^2 düz radiasiyanın 10%-i udulub. Albedo miqdarını müəyyən edin: (Çəki: 1)

- a) **80 kkal/sm^2**
- b) 63 kkal/sm^2
- c) 77 kkal/sm^2
- d) 10 kkal/sm^2
- e) 7 kkal/sm^2

2. Sual: Suyun buxarlanması zamanı torpaq səthində nə baş verir? (Çəki: 1)

- a) **torpaq səthi soyuyur**
- b) torpaq səthi qızır
- c) temperatur sabit saxlanır
- d) temperatur dəyişmir
- e) torpaq səthi qızdır

3. Sual: Barik sahə nədir? (Çəki: 1)

- a) atmosfer təzyiqinin vahid səthə təsiri
- b) atmosfer təzyiqinin hündürlüyə görə azalması
- c) atmosfer təzyiqinin hündürlüyə görə artması
- d) **atmosfer təzyiqinin fəzada paylanması**
- e) atmosfer təzyiqinin fəzada sabitliyi

4. Sual: Dalğa uzunluğu $0,39 \text{ mkm}$ olan elektromaqnit şüaları hansı diapozona aiddir? (Çəki: 1)

- a) **ultrabənövşəyi**
- b) görünən
- c) infraqırmızı
- d) uzun dalğalı
- e) qısa dalğalı

5. Sual: Dalğa uzunluğu $0,5 \text{ mkm}$ olan elektromaqnit şüaları hansı diapozona aiddir? (Çəki: 1)

- a) ultrabənövşəyi
- b) **görünən**
- c) infraqırmızı
- d) uzun dalğalı
- e) qısa dalğalı

6. Sual: Dalğa uzunluğu $0,4 \text{ mkm}$ olan elektromaqnit dalğaları insana hansı rəngdə görünür? (Çəki: 1)

- a) qırmızı
- b) yaşıl
- c) **bənövşəyi**

- d) heç biri görünmür
- e) çəhrayı

7. Sual: Atmosferdə dalğa uzunluqlu 0.35 mkm olan radiasiyanı hansı qaz udur? (Çəki: 1)

- a) su buxarı
- b) dəm qazı
- c))ozon qazı**
- d) bu radiasiyanı udmur, ancaq səpələyir
- e) karbon qazı

8. Sual: Atmosferdə dalğa uzunluğu 1 mkm olan radiasiyanı hansı qaz udur? (Çəki: 1)

- a))su buxarı**
- b) dəm qazı
- c) ozon qazı
- d) bu radiasiyanı udmur, ancaq səpələyir
- e) karbon qazı

9. Sual: Atmosferdə dalğa uzunluğu 0,5 mkm olan radiasiyanı hansı qaz udur? (Çəki: 1)

- a) “su”buxarı
- b) dəm qazı
- c) ozon qazı
- d))bu radiasiya udulmur, səpələnir**
- e) karbon qazı

10. Sual: Su hövzələrində suyun hansı xüsusiyyətinə görə temperaturun sutkalıq tərəddüdləri rütubətli torpağa nəzərən daha çox yayılır? (Çəki: 1)

- a) suyun sıxlığı torpağın sıxlığından daha böyük olduğuna görə
- b) suyun istilik tutumu torpağın istilik tutumundan daha böyük olduğuna görə
- c))suyun istilikkeçirmə əmsalı torpağın istilikkeçirmə əmsalından daha böyük olduğuna görə**
- d) suyun istilikkeçirmə əmsalı torpağın istilikkeçirmə əmsalından daha kiçik olduğuna görə
- e) suyun sıxlığı torpağın sıxlığından az olduğuna görə

Bölmə: 0402

11. Sual: Qradyent küləklərin sürəti nə vaxt sıfıra bərabər olur? (Çəki: 1)

- a))siklonların mərkəzində**
- b) hündürlüklərdə
- c) antisiklonların ətrafında
- d) siklonların ətrafında
- e) yer səthində

Bölmə: 0403

12. Sual: Barik topoqrafiya xəritələri hansı növlərə bölünürlər? (Çəki: 1)

- a) **)mütləq və nisbi topoqrafiya xəritələrinə**
- b) Termobarik və aeroloci xəritələrə
- c) atmosferin aeroloji və şaquli kəsik xəritələrinə
- d) mütlək topoqrafik və termobarik xəritələrinə.
- e) nisbi və termotarik xəritələrinə

13. Sual: Mütləq topoqrafiya xəritələri nə ilə xarakterizə olunurlar? (Çəki: 1)

- a) **)Barik sahənin vəziyyəti ilə**
- b) Atmosfer cəbhələrin vəziyyəti ilə
- c) izobarik səthin hündürlüyü ilə
- d) geopotensialın hündürlüyü ilə.
- e) isti hava kütlə vəziyyəti ilə

14. Sual: Temperaturun lokal dəyişmələri necə müəyyən edilir? (Çəki: 1)

- a) **)adveksiya və istilik axını ilə**
- b) atmosferin şaquli dayanıqlılığı ilə
- c) atmosferin stratifikasiyası ilə
- d) atmosferin üfiqi dayanıqsızlığı ilə
- e) atmosferin şaquli qayansızlığı ilə

15. Sual: Doyma elastikliyi nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) **)temperaturdan**
- b) rütubətdən
- c) şəh nöqtəsi temperaturundan
- d) şəh nöqtəsi temperaturunun çatışmazlığından
- e) təzyiqdən

16. Sual: Geostrafik küləklərin istiqaməti nəyə görə təyin edilir? (Çəki: 1)

- a) **)izohipslərin istiqamətinə görə**
- b) cəbhələrin hərəkət istiqamətinə görə
- c) izotermərin istiqamətinə görə
- d) yer səthində küləyin sürətinə görə
- e) yer səthində istilik dəyişməsinə görə

17. Sual: Konvergeniya zonası nə deməkdir? (Çəki: 1)

- a) Hava cərəyanlarının seyrəkləşməsi
- b) Qalxan hava cərəyanları
- c) Enən hava axınları
- d) **)Hava cərəyanlarının sıxlaşması**
- e) Dayanıqsız hava kütləsi

18. Sual: Geostrafik küləklər nədir? (Çəki: 1)

- a) Yer səthindəki küləklər
- b) Siklonların ön hissəsindəki küləklər
- c))Sürtünmə qüvvəsinin təsirinin nəzərə alınmadığı təbəqədə küləklər**
- d) Sürtünmə qüvvəsinin təsirinin nəzərə alındığı təbəqədə küləklər
- e) Siklonların arxa hissəsində yaranan küləklər

Bölmə: 0301

19. Sual: Atmosferdə şaquli istiqamətdə rütubətli adiabatik qradiyentin kəmiyyəti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) $1,5^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- b) $1,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- c)) $0,6^{\circ}\text{C} /100\text{ m}$**
- d) $2,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- e) $3,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$

20. Sual: Quru adiabatik qradiyentin kəmiyyəti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) $0,6^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- b) $0,5-0,6^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- c)) $1,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$**
- d) $1,5^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$
- e) $2,0^{\circ}\text{C}/100\text{ m}$

21. Sual: Ətrafdan təcrid edilmiş hava hissəciyi 1 km –dən aşağı düşdükdə onun temperaturu necə dəyişər? (Çəki: 1)

- a) 6°C yüksələr
- b) 6°C azalar
- c)) 10°C yüksələr**
- d) 10°C azalar
- e) 15°C azalar

22. Sual: 1 km qalxdıqda hava hissəciyinin temperaturunun 8°C qızması nə deməkdir? (Çəki: 1)

- a) hissəcik adiabatik qalxır
- b))hissəciyə ətraf havadan istilik verilir**
- c) hissəcik ətraf havaya istilik verir
- d) hissəcik izotropik yüksəlir
- e) hissəcik izotropik enir

23. Sual: 1 km qalxdıqda hava hissəciyinin temperaturunun 5°C soyuması nə deməkdir? (Çəki: 1)

- a) hissəcik adiabatik qalxır
- b) hissəciyə ətraf havadan istilik verilir
- c))hissəcik ətraf havaya istilik verir**
- d) hissəcik izentropik yüksəlir
- e) hissəcik izotropik enir

24. Sual: Əgər hava hissəciyinin temperaturu rütubətli adiabatik olaraq qalxarsa, onun potensial temperaturu necə dəyişər? (Çəki: 1)

- a) **azalar**
- b) yüksələr
- c) dəyişməz
- d) şəh nöqtəsi temperaturundan aşağı
- e) şəh nöqtəsi temperaturundan yuxarı olar

25. Sual: Quru adiabat nədir? (Çəki: 1)

- a) **eyni potensial temperatura malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər**
- b) eyni psevdopotensial temperatura malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- c) qarışıqları birləşdirən xəttlər
- d) eyni təzyiqə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- e) eyni yağıntıya malik nöqtələri birləşdirən xəttlər

26. Sual: Atmosferdə xüsusi istilik nəyin nəticəsində ayrılır? (Çəki: 1)

- a) buxarlanma
- b) ərimə
- c) **kondensasiya**
- d) sublimasiya
- e) transformasiya

27. Sual: Atmosferin hansı tərkib hissəsi ərazidə formalaşmasından asılı olaraq yerini dəyişir, öz xüsusiyyətlərini (potensial temperatur, tutqunluq) saxlayır? (Çəki: 1)

- a) fəaliyyət mərkəzi
- b) **hava kütlələri**
- c) atmosfer cəbhələri
- d) yüksək cəbhə zonaları
- e) alçaq sübhə zonaları

28. Sual: İqlim nədir? Aşağıdakı cavablardan hansı doğru deyil? (Çəki: 1)

- a) İqlim bir yerin fiziki – coğrafi xüsusiyyətidir
- b) İqlim çoxillik dövrdə bu və ya digər yerin coğrafi şəraitinə xas olan atmosfer şəraitinin məcmusudur?
- c) İqlim hər hansı ərazi üçün xarakterik olan ildən – ilə təkrar olunan hava şəraitinin çoxillik məcmusudur
- d) İqlim atmosfer – okean – quru – kriosfer - biosferin bir neçə onilliklər dövrü müddətində keçdiyi vəziyyətin statistik məcmusudur.
- e) **İqlim təbii ərazi kompleksidir**

29. Sual: Sublimasiya nədir?

- a) temperaturun yüksəkliyə doğru hər 100 m-ə 0,60C aşağı düşməsi
- b) temperaturun yüksəkliyə doğru hər 100 m-ə 0,60C yuxarı qalxması
- c) suyun qazvari haldan su halına keçməsi
- d) **İsu buxarının bərk hala keçməsi**
- e) suyun bərk haldan maye halına keçməsi

30. Sual: Hansı t°-da sublimasiya hansı baş verir?

- a) -20°C temperaturda
- b) -30°C temperaturda
- c) -40°C temperaturda
- d))-10°C temperaturda**
- e) 0°C temperaturda

Bölmə: 0601

31. Sual: Eyni meteoroloji şəraitdə buxarlanma daha çox harada baş verə bilər? (Çəki: 1)

- a) Qırmızı dənizdə
- b))Böyük səhrada**
- c) Nil sahilində
- d) Amazonka sahili boyu
- e) Volqaboyunda

32. Sual: Mütləq rütubətlik nədir? (Çəki: 1)

- a) havada olan faktiki su buxarının doymuş su buxarına nisbəti
- b) atmosferdə olan su buxarlarının elastikliyi
- c))vahid həcmdə olan su buxarlarının qramlarla miqdarı**
- d) havada olan doymuş su buxarının faktiki su buxarına nisbəti
- e) vahid həcmdə olan su buxarlarının elastikliyi

33. Sual: Yağıntılar nə zaman düşür? (Çəki: 1)

- a) ərazinin rütubəti çoxalır
- b))buludun tərkibindəki ünsürlər iriləşir**
- c) buludlar lay formasında olur
- d) buludlar daha yüksəkdə yerləşir
- e) su çox buxarlanır

34. Sual: Buludlarda elektrik boşalması nə adlanır? (Çəki: 1)

- a) göy gurultusu
- b) u düşməsi
- c) qar yağışı
- d))ildırım**
- e) buludların toqquşması

35. Sual: Eyni yolla gedən boşalmalar – impulsar nə adlanır? (Çəki: 1)

- a) ildırım sahəsi
- b) ildırım hadisəsi
- c) yağıntı səviyyəsi
- d) ildırım rəngi
- e))ildırım kanalı**

36. Sual: Quruda yağıntıların sutkalıq gedişinin hansı tipləri mövcuddur? (Çəki: 1)

- a) ada və yarımada
- b) mülayim və sərt

- c) yağış, qar və dolu
d))kontinental və sahil
e) şəh, qırov və s.
37. Sual: Nə zaman yağıntılar düşür?
a) ərazinin rütubəti çoxalır
b))buludun tərkibindəki ünsürlər iriləşir
c) buludlar lay formasında olur
d) buludlar daha yüksəkdə yerləşir
e) su çox buxarlanır
38. Nə vaxt damcılar nə vaxt iriləşə bilər?
a) buludlar sıx olanda
b) günəş şüaları çox qızdıranda
c) küləklər zəif olanda
d))damcılar birləşəndə
e) müxtəlif qazlar birləşəndə
39. Nə vaxt qar şəklində yağıntılar düşür?
a))buludun aşağı hissəsindən yer səthinə qədər t^omənfidir
b) buludlarda ifrat sıxlıq mövcuddur
c) suyun buxarlanması sürətlidir
d) yağış dolu dənələrinə çevrilir
e) coğrafi enliklərdən asılıdır
40. Aşağıdakılardan hansı yağıntıların əsas göstəricilərinə daxil deyil
a) illik yağıntı cəmi
b) yağıntılı günlərin sayı
c) yağıntının intensivliyi
d) yağıntının orta intensivliyi
e))yağıntıların növü
41. Aşağıdakılardan hansı buludlarda elektrik boşalması adlanır?
a) göy gurultusu
b) dolu düşməsi
c) qar yağışı
d))ildırım
e) buludların toqquşması
42. Tufanlar yaranmasına görə hansı sahələrə bölünür?
a) dağlıq və mülayim
b))kütlədaxili və cəbhə
c) səhra tufanları
d) arktik tufanlar
e) tufan bölgüsü yoxdur
43. İldə təqribən neçə gün tropiklərdə, okeanlarda tufanlı günlər olur?
a) 5-10 gün
b))10-30 gün
c) 50-60 gün
d) 20-50 gün

e) 60-70 gün

44. Sual: Cərəyanın miqdarı ildırım çaxmasında təxminən nə qədər olur?

- a) **yon minlərlə amper**
- b) yüz minlərlə amper
- c) əlli min amper
- d) min amper
- e) cərəyan olmur

45. Sual: İmpulslar- eyni yolla gedən boşalmalar nə adlanır?

- a) ildırım sahəsi
- b) ildırım hadisəsi
- c) yağıntı səviyyəsi
- d) ildırım rəngi
- e) **ildırım kanalı**

46. Sual: Aşağıdakılardan hansı yağıntıların illik gedişinə təsir edir?

- a) dəniz, okean mövqeyindən
- b) küləyin istiqamətindən
- c) ərazinin böyüklüyündən
- d) coğrafi enlik və uzunluqdan
- e) **yerli fiziki-coğrafi şəraitdən**

47. Sual: ərzində Bütün yer kürəsində təxminən nə qədər yağıntı düşür? (Çəki: 1)

- a) 200 min km³
- b) 300 min km³
- c) 250 min km³
- d) **577 min km³**
- e) 188 min km³

48. Sual: Aşağıdakılardan hansı bütün yağıntıların yer səthində paylanmasının göstəricisidir? (Çəki: 1)

- a) 30% quruya, 70% okean üzərinə düşür
- b) **21% quruya, 79% okean üzərinə düşür**
- c) 40% quruya, 60% okean üzərinə düşür
- d) 36% quruya, 64% okean üzərinə düşür

- e) 50% quruya, 50% okean üzərinə düşür

Bölmə: 0602

49. Sual: Eyni yağıntılı nöqtələri birləşdirən xəttlər necə adlanırlar? (Çəki: 1)

- a) **)izogiyətlər**
b) izobatlar
c) izotaxlar
d) izoxronlar
e) izotermilər

50. Sual: Rütubət tutumunun dəyişməsində əhəmiyyətli rolunu nə oynayır? (Çəki: 1)

- a) **)şaquli mübadilə**
b) meridional mübadilə
c) atmosferin stratifikasiyası
d) advektiv dəyişmə
e) üfuqi mübadilə

51. Sual: Mütləq rütubətlik nədir? (Çəki: 1)

- a) **)1m³ havada olan su buxarının qramlarla ifadəsi**
b) Atmosfer yağıntılarının buxarlanmaya olan nisbəti
c) Havada olan su buxarının faizlə miqdarı
d) Havanın doyması üçün lazım olan su buxarı
e) 1 m³ havada olan kondensasiya nüvələrinin sayı

52 Sual: (Çəki: 1)

Ümumi günəş radiasiyasının $60 \frac{kcal}{sm^2}$ - I, yəni 30%-i yer səthindən əks olunmuşdur. Müvafiq olaraq ümumi və udulan radiasiyanın miqdarını müəyyən edin:

a) $200 \frac{kcal}{sm^2}$ və $60 \frac{kcal}{sm^2}$

b) $100 \frac{kcal}{sm^2}$ və $120 \frac{kcal}{sm^2}$

c) $60 \frac{kcal}{sm^2}$ və $140 \frac{kcal}{sm^2}$

d) $120 \frac{kcal}{sm^2}$ və $200 \frac{kcal}{sm^2}$

e)) $200 \frac{kcal}{sm^2}$ və $140 \frac{kcal}{sm^2}$

53 Sual: İzotaxlar nədir? (Çəki: 1)

- a) Eyni şəh nöqtəsi temperaturuna malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- b) Maksimum yağıntı miqdarına malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- c) Minimum külək sürətinə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- d))Maksimum külək sürətinə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər**
- e) Maksimum təzyiqə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər

54 Sual: Şəhin formalaşması zamanı nə baş verir? (Çəki: 1)

- a) bitki havaya istilik ayırır
- b))bitki havadan istilik alır**
- c) bitki və temperatur arasında istilik mübadiləsi baş vermir
- d) havadan istilik ayrılır
- e) bitki ilə hava arasında istilik mübadiləsi baş verir

55 Sual: Bu proseslərdən hansı sırsıraının baş verməsi üçün əsas səbəb hesab edilə bilər? (Çəki:

- a) kondensasiya
- b))sublimasiya**
- c) koaqulyasiya
- d) transpirasiya
- e) evolüsiya

56Sual: Atmosferin konveksiyası nədir? (Çəki: 1)

- a))Havanın şaquli hərəkəti**
- b) Havanın üfiqi hərəkəti
- c) Havanın qarışıq hərəkətləri
- d) Enən hava axınları
- e) Havanın sakit durumu

57Sual: Aramsız yağıntılar hansı buludlardan düşürlər? (Çəki: 1)

- a))Laylı yağışlı və yüksək laylı**
- b) Topa yağış

- c) Laylı və yüksək laylı
- d) lələkli laylı
- e) laylı-lələkli

58 Sual: Aşağıda göstərilənlərdən hansı radiasiya dumanlarının yaranması üçün əsas səbəb hesab edilə bilər? (Çəki: 1)

- a) hava kütlələrinin transformasiyası
- b))səth örtüyünün radiasiya soyuması**
- c) aşağı temperatur qradienti
- d) torpaq səthinin həddən artıq qızması
- e) yüksək temperatur qradienti

59 Sual: Buludların morfoloji təsnifatına görə onların neçə əsas növü vardır? (Çəki: 1)

- a))10**
- b) 6
- c) 8
- d) 12
- e) 14

60 Sual: Laylı – topa buludlar genetik təsnifatına görə hansı buludlara aid edilirlər? (Çəki: 1)

- a))dalğavari**
- b) layvari
- c) topavari
- d) sinoptik şəraitdən asılıdır
- e) lələkvari

61 Sual: Yerüstü kondensasiya məhsullarını müəyyən edin: (Çəki: 1)

- a) yağış, şəh
- b))şeh, qırov**
- c) çiskin, qırov
- d) şəh, qar
- e) şəh, çiskin

62 Sual: Orta təbəqə buludlarının aşağı səviyyəsinin hündürlüyü nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a))2 – 4 km**
- b) 1 – 3 km
- c) 1 – 2 km
- d) 4 – 6 km
- e) 6 – 8 km

63 Sual: Yay aylarında okean səthində suyun temperaturunun tropiklərdə ekvatora nisbətən yüksək olmasının səbəbi: (Çəki: 1)

- a) Ekvatorda soyuq cərəyanların təsirinin tropiklərə nisbətən güclü olması
- b) Qərb küləklərinin ekvatorial zonaya daha çox təsir etməsi
- c) Tropiklərdə qurunun ekvatora nisbətən daha geniş sahə tutması
- d))Tropiklərdə buludluğun az, ekvatorada isə çox olması**

e) Ekvatorda buxarlanmanın daha güclü olması

64 Sual: Yer səthindən hündürlüyə doğru temperaturun artması halı necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) Relyefin inversiyası
- b) Temperatur amplitudu
- c) **) Temperatur inversiyası**
- d) Temperaturun zonal paylanması
- e) Temperatur anomaliyası

65 Sual: Yağıntı nədir? (Çəki: 1)

- a) **) Troposferdən yer səthinə bərk və maye halda düşən sudur**
- b) Yer səthinə yaxın sıx dumanın buxarlanmasıdır
- c) Buludlar arasında olan elektrik boşalmasıdır
- d) Kosmosdan gələn sudur
- e) Havada olan su buxarıdır

66 Sual: Kütlədaxili bulud sistemləri necə bölünürlər? (Çəki: 1)

- a) **) laylı xarakterli və konvektiv**
- b) yüksək-topa və laylı-yağışlı
- c) dalğavari və laylı
- d) konvektiv və advektiv
- e) laylı-lələkli

67 Sual: Dağın ətəyində atmosfer təzyiqi 690 mm c.s., zirvəsində isə 280 mm c.s.-yə bərabər olarsa dağın nisbi hündürlüyünü müəyyən edin: (Çəki: 1)

- a) 4900 m
- b) 2900 m
- c) **) 4100 m**
- d) 5100 m
- e) 6900 m

68 Sual: Ayrı-ayrı təbəqələrin sərhədlərində küləyin sürət vektorlarının fərqi necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) külək qradiyenti
- b) küləyin modul qradiyenti
- c) küləyin dəyişkənliyi
- d) **) külək sürüşmələri**
- e) külək gücü

69 Sual: Qırov əmələ gəlir: (Çəki: 1)

- a) İsti və buludlu havada
- b) **) Şəhin donması ilə**
- c) Qar yağarkən
- d) İsti və yağışlı havada
- e) Yağışlı havada

70 Sual: Havadakı su buxarının miqdarı asılıdır: (Çəki: 1)

- a) **)Temperaturdan və səth örtüyündən**
- b) Yağıntı miqdarı və bitki örtüyündən
- c) Antropogen təsirdən və relyefdən
- d) Coğrafi enlik və torpaq örtüyündən
- e) Coğrafi uzunluqdan və qütbə yaxınlıqdan

71 Sual: Duman və buludun əmələ gəlməsində fərqli cəhət: (Çəki: 1)

- a) **)Bulud yüksəkdə, duman səthə yaxın hündürlükdə yaranır**
- b) Bulud əsasən gündüz, duman isə gecə əmələ gəlir
- c) Bulud səthin soyumasıyla, duman isə hündürlüyə doğru havanın soyuması ilə əmələ gəlir
- d) Duman və bulud stratosfer qatında əmələ gəlir
- e) Dumandan yağış, buluddan isə qar və dolu yağır

72 Sual: laylı – topa buludların yuxarı sərhəddi təxminən nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) 0,8 – 1,2 km
- b) 1,5 km
- c) **)2- 3 km**
- d) 3 – 5 km
- e) 5 – 6 km

73 Sual: Damcılar nə vaxt iriləşə bilər? (Çəki: 1)

- a) buludlar sıx olanda
- b) günəş şüaları çox qızdıranda
- c) günəş şüaları çox qızdıranda
- d) **)damcılar birləşəndə**
- e) müxtəlif qazlar birləşəndə

74 Sual: Bol yağıntının düşməsi üçün nə olmalıdır? (Çəki: 1)

- a) ərazinin relyef quruluşunun müxtəlifliyi
- b) əhalinin sıxlığı
- c) **)buludda soyumuş damcılar və kristallar**
- d) buludun sürətli hərəkəti
- e) donmuş kristalların olması

75 Sual: Yağıntılarda əsas göstəricilərinə daxil deyil. (Çəki: 1)

- a) illik yağıntı cəmi
- b) yağıntılı günlərin sayı
- c) yağıntının intensivliyi
- d) yağıntının orta intensivliyi
- e) **)yağıntılarda növü**

76 Sual: Yaranmasına görə tufanlar hansı sahələrə bölünür? (Çəki: 1)

- a) dağıdıcı və mülayim
- b))kütlədaxili və cəbhə**
- c) səhra tufanları
- d) arktik tufanlar
- e) tufan bölgüsü yoxdur

77 Sual: Tropiklərdə, okeanlarda tufanlı günlərin sayı ildə təqribən neçə gün olur? (Çəki: 1)

- a) 5-10 gün
- b))10-30 gün**
- c) 50-60 gün
- d) 20-50 gün
- e) 60-70 gün

78 Sual: Yerüstü hidrometeorlar nədir? (Çəki: 1)

- a) yerüstü suların donması
- b))su buxarının soyuq səthlə təmasının kondensasiyası**
- c) yeraltı suların kondensasiyası
- d) atmosfer çöküntülərinin sulara qarışması
- e) suyun səviyyəsinin artması

79 Sual: Yağıntılardan illik gedişi nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) küləyin gücündən
- b))atmosferin ümumi sirkulyasiyasından**
- c) buludların yerləşmə formasından
- d) illik yağıntının miqdarından
- e) yağıntılardan formasından

80 Sual: Yağıntılardan illik gedişi nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) dəniz, okean mövqeyindən
- b) küləyin istiqamətindən
- c) ərazinin böyüklüyündən
- d) coğrafi enlik və uzunluqdan
- e))yerli fiziki-coğrafi şəraitdən**

81 Sual: Qurunun bir ərazisi üzərində, buradan buxarlanan su buxarı hesabına formalaşan yağıntının düşməsi nə adlanır? (Çəki: 1)

- a) xarici rütubət dövrəni
- b) kənar rütubət dövrəni
- c))daxili rütubət dövrəni**
- d) rütubət əmsalı
- e) rütubət tutumu

Bölmə: 0603Ad 0603

Suallardan 10

Maksimal faiz 10

Sualları qarışdırmaq
Suallar təqdim etmək 2 %

82Sual: 30° C temperatura malik olan 3m³ havada nisbi rütubət 60% olarsa, doyma üçün nə qədər su buxarı tələb olunur? (Nəzərə alın ki, bu temperaturda 1m³ hava 30 qram su buxarı saxlaya bilər) (Çəki: 1)

- a) 54 qram
- b) 60 qram
- c) 12 qram
- d) 36 qram
- e) **18 qram**

83 Sual: İzogiyetlər nədir? (Çəki: 1)

- a) Eyni atmosfer təzyiqinə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- b) Eyni sıxlığa malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- c) **Eyni yağıntılı nöqtələri birləşdirən xəttlər**
- d) Eyni temperatura malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər
- e) Eyni sürətə malik olan nöqtələri birləşdirən xəttlər

84 Sual: Ərazinin rütubətlə təbii təminatı haqqında daha düzgün məlumat verir? (Çəki: 1)

- a) Mümkün buxarlanma
- b) Havanın temperaturu
- c) İllik yağıntının miqdarı
- d) Atmosfer təzyiqi
- e) **Rütubətlənmə əmsali**

85Sual: Qar şəklində yağıntılar nə vaxt düşür? (Çəki: 1)

- a) **buludun aşağı hissəsindən yer səthinə qədər t° mənfidir**
- b) buludlarda ifrat sıxlıq mövcuddur
- c) suyun buxarlanması sürətlidir
- d) yağış dolu dənələrinə çevrilir
- e) coğrafi enliklərdən asılıdır

86 Sual: İsti yer səthinə yerini dəyişən soyuq hava kütləsində olan tufanlar necə adlanır? (Çəki:1)

- a) regional
- b) baza
- c) **yerli**
- d) simmetrik
- e) brizlər

87Sual: İldırım çaxmasında cərəyanın miqdarı təxminən nə qədər olur? (Çəki: 1)

- a) **on minlərlə amper**
- b) yüz minlərlə amper
- c) əlli min amper

- d) min amper
- e) cərəyan olmur

88Sual: Yer səthində kondensasiya prosesində əmələ gələn xırda su damcıları nə adlanır?

- a) qırov
- b) sır-sıra
- c) **)şeh**
- d) qaz halında örtük
- e) sülb örtük

89Sual: Yağıntılardan illik gedişinin mümkün ola bilən tiplərinə aid deyil. (Çəki: 1)

- a) ekvatorial tip
- b) tropik tip
- c) **)sahil tipi**
- d) aralıq dənizi tipi
- e) tropik mussonlar tipi

90Sual: Bütün yer kürəsində il ərzində təxminən nə qədər yağıntı düşür? (Çəki: 1)

- a) 200 min kub km
- b) 300 min kub km
- c) 250 min kub km
- d) **)577 min kub km**
- e) 188 min kub km

91 Sual: Bütün yağıntılardan yer səthində paylanması göstəricisini müəyyən edin. (Çəki: 1)

- a) 30% quruya, 70% okean üzərinə düşür
- b) **)21% quruya, 79% okean üzərinə düşür**
- c) 40% quruya, 60% okean üzərinə düşür
- d) 36% quruya, 64% okean üzərinə düşür
- e) 50% quruya, 50% okean üzərinə düşür

Bölmə: 0101Ad 0101

Suallardan 43

Maksimal faiz 43

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 2 %

92 Sual: Nisbi hündürlüyü 3500 m olan dağın ətəyində dəniz səviyyəsindən 500 m hündürlükdə havanın temperaturu 10°C-dir, bu zaman həmin dağın zirvəsində temperatur neşə dərəcə olacaqdır? (Çəki: 1)

- a) 6°C
- b) **)-8°C**
- c) -1°C
- d) -11°C
- e) 10°C

93 Sual: Mütləq hündürlüyü 4000 m olan dağın zirvəsində temperatur $+2^{\circ}\text{C}$, təzyiq 360 mm c.s.-dir. Əgər zirvədən 3000 m aşağı ensək, təzyiq və temperatur necə dəyişər? (Çəki: 1)

- a) -22°C ; 660 mm c.s.
- b) 20°C ; 660 mm c.s.**
- c) 22°C ; 760 mm c.s.
- d) 26°C ; 360 mm c.s.
- e) -16°C ; 660 mm c.s.

94 Sual: Mütləq hündürlüyü 4500 m olan dağın ətəyində dəniz səviyyəsindən 500 m hündürlükdə havanın temperaturu 20°C -dir, bu zaman həmin dağın zirvəsində temperatur neçə dərəcə olacaqdır? (Çəki: 1)

- a) 24°C
- b) 0°C
- c) 20°C
- d) -4°C**
- e) 4°C

95 Sual: A məntəqəsində temperaturun sutkalıq gedişi 7°C ; -2°C ; -5°C ; -6°C ; 4°C ; 12°C ; 10°C ; 8°C olarsa, orta sutkalıq temperaturu müəyyən edin: (Çəki: 1)

- a) $4,5^{\circ}\text{C}$
- b) $3,5^{\circ}\text{C}$**
- c) $2,5^{\circ}\text{C}$
- d) $1,5^{\circ}\text{C}$
- e) $2,7^{\circ}\text{C}$

96 Sual: Nisbi hündürlüyü 4500 m olan dağın ətəyində havanın temperaturunun 10°C , atmosfer təzyiqinin isə 759 mm c.st. olduğunu nəzərə alaraq onun zirvəsində havanın temperaturunu və atmosfer təzyiqini təyin edin: (Çəki: 1)

- a) 400 mm c.st., 0°C
- b) 309 mm c.st., -17°C**
- c) 309 mm c.st., -30°C
- d) 659 mm c.st., 10°C
- e) 770 mm c.st., -50°C

97 Sual: Meteoroloji hadisələri müəyyənləşdirin: (Çəki: 1)

- a) şimşək, yağış, temperatur
- b) duman, yağış, çovğun**
- c) temperatur, duman, çiskin
- d) şəh nöqtəsi temperaturu, duman, çən
- e) duman, yağış temperatur

98 Sual: Nisbi rütubətlik nədir? (Çəki: 1)

- a) havada olan faktiki su buxarının doymuş su buxarına nisbəti**
- b) havada olan doymuş su buxarının faktiki su buxarına nisbəti
- c) vahid həcmdə olan su buxarlarının qramlarla miqdarı

- d) havada olan su buxarlarının kondensasiya etməsi
- e) havada olan su buxarlarının kondensasiya etməməsi

99 Sual: Meteoroloji parametrləri müəyyənləşdirin: (Çəki: 1)

- a) şimşək, yağış, temperatur
- b))temperatur, atmosfer təzyiqi, rütubətlik**
- c) temperatur, duman, çiskin
- d) şəh nöqtəsi temperaturu, duman, çən
- e) duman, çiskin, çən

100 Sual: Troposfer havasını qızdıran əsas mənbə: (Çəki: 1)

- a) Vulkanlar
- b) Küləklər
- c))Yer səthi**
- d) Ay
- e) Ulduzlar

101 Sual: Troposferdə temperaturun şaquli istiqamətdə dəyişməsinin səbəbi: (Çəki: 1)

- a))Yuxarı qalxdıqca havanın sıxlığının azalması**
- b) Geotermik istiliyin təsirinin yuxarıya doğru azalması
- c) Rütubət göstəricisinin yuxarı qalxdıqca azalması
- d) Düz radiasiyanın payının üst qatlarda azalması
- e) Işıq şüalarının istilik şüalarına çevrilərək səthdən yüksəlməsi

102 Sual: Xəritələrdə eyni temperatura və təzyiqə malik olan nöqtələri birləşdirən xətlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- a))İzotermilər, izobarlar**
- b) İzobatlar, izobarlar
- c) İzoqiyentlər, izotermilər
- d) İzoqiyentlər, izobatlar
- e) Horizontollar, izotermilər

103 Sual: Adeobatik prosesdir: (Çəki: 1)

- a) Temperaturun qütblərə doğru azalması
- b) Təzyiqin yüksəkliyə doğru artması
- c) Yüksəyə doğru təzyiqin azalması
- d) Temperaturun yüksəkliyə doğru artması
- e))Temperaturun yüksəyə doğru azalması**

104 Sual: Atmosferin yarı kütləsi hansı hündürlükdə mövcuddur? (Çəki: 1)

- a) Aşağı 0,5 km.-də
- b) Aşağı 1,0 km.-də
- c) Aşağı 2,0 km.-də
- d) Aşağı 3,0 km.-də
- e))Aşağı 5,0 km.-də**

105 Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı iqlim əmələ - gətirən proseslərə aid deyil (Çəki: 1)

- a) Atmosferin günəşlə və yer səthi ilə əlaqəsi
- b) İstilik dövrünü
- c) Rütubət dövrünü
- d) Atmosfer sirkulyasiyası
- e) **)Metroloji müşahidələr**

106 Sual: Dünyada necə metroloji stansiya fəaliyyət göstərir? (Çəki: 1)

- a) 2000 metroloji stansiya
- b) 3000 metroloji stansiya
- c) **)3500 metroloji stansiya**
- d) 4000 metroloji stansiya
- e) 4500 metroloji stansiya

107 Sual: Dünyada neçə aeroloji stansiya fəaliyyət göstərir? (Çəki: 1)

- a) 250 aeroloji stansiya
- b) 350 aeroloji stansiya
- c) 350 aeroloji stansiya
- d) 550 aeroloji stansiya
- e) **)750 aeroloji stansiya**

108 Sual: Atmosferin proseslərinin enerji mənbəyi günəş radiasiyasıdır. Atmosfer proseslərinin neçə əsas tsikli var? (Çəki: 1)

- a) 2 əsas
- b) **)3 əsas**
- c) 4 əsas
- d) 5 əsas
- e) 6 əsas

109 Sual: Havanın temperaturu yer səthindən neçə metr hündürlükdə aparılır? (Çəki: 1)

- a) **)2 m hündürlükdə**
- b) 1,5 m hündürlükdə
- c) 2,5 hündürlükdə
- d) 3,0 hündürlükdə
- e) 3,5 hündürlükdə

110 Sual: Külək, havanın sürəti və istiqaməti yer səthindən neçə metr hündürlükdə ölçülür?

- a) 3-5 metr hündürlükdə
- b) 5-7 metr hündürlükdə
- c) 5-7 metr hündürlükdə
- d) **)10-12 metr hündürlükdə**
- e) 12-14 metr hündürlükdə

111 Sual: Yer səthində quru havanın həcmə görə neçə faiz azot təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 60% təşkil edir

- b) 68% təşkil edir
- c) 70% təşkil edir
- d))78% təşkil edir**
- e) 87% təşkil edir

112Sual: Yer səthində quru havanın kütləyə görə neçə faizini azot təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 56% təşkil edir
- b))76% təşkil edir**
- c) 66% təşkil edir
- d) 80% təşkil edir
- e) 78% təşkil edir

113 Sual: Yer səthində quru havanın həcmə görə neçə faizini oksigen təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 15% - ni təşkil edir
- b) 20% - ni təşkil edir
- c) 15.8% -ni təşkil edir
- d) 19.8% - ni təşkil edir
- e))21.0% - ni təşkil edir**

114 Sual: Yer səthinə yaxın rütubətli havada su buxarı necə faiz təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 1.5 – 2.0 % - ə qədərdir
- b) 2.0 – 3.0 % - ə qədərdir
- c))0– 4.0 % - ə arasında tərəddüd edir**
- d) 2.0– 6.0 % - ə arasında tərəddüd edir
- e) 1.5% - dir

115Sual: Stratosferin aşağı qatında hansı hündürlüyədək temperatur sabitdir? (Çəki: 1)

- a) Tropopauzadan 30 km yüksəkliyə qədər
- b))Tropopauzadan 25 km yüksəkliyə qədər**
- c) Tropopauzadan 35 km yüksəkliyə qədər
- d) Tropopauzadan 45 km yüksəkliyə qədər
- e) Tropopauzadan 55 km yüksəkliyə qədər

116Sual: Atmosferdə düz günəş radiasiyanın neçə faizi udulur? (Çəki: 1)

- a) 5 % - i udulur
- b) 10 % - i udulur
- c) 15 % - i udulur
- d) 20 % - i udulur
- e))23% - i udulur**

117Sual: Yer albedosu neçə faizə bərabərdir? (Çəki: 1)

- a) 10% - ə bərabərdir
- b) 15% - ə bərabərdir
- c) 20% - ə bərabərdir
- d) 25% - ə bərabərdir
- e))30% - ə bərabərdir**

118 Sual: Aşağıdakı göstəricilərindən hansı torpaq səthinin albedosudur? (Çəki: 1)

- a) **)10-30% hüdudunda dəyişir**
- b) 5% - ə qədər azalır
- c) 5-20 % - dir
- d) 50-60% - dir
- e) 80-90% - dir

119 Sual: Yer səthinə gələn bütün Günəş radiasiyası necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) Ümumi radiasiya
- b) **)Cəm radiasiya**
- c) Udulan radiasiya
- d) Əks olunan radiasiya
- e) səpələnən radiasiya

120 Sual: Koriolis qüvvəsi nə vaxt 0-a bərabər olur? (Çəki: 1)

- a) küləyin sürəti 5m/san olduqda
- b) Küləyin sürəti 10m/san olduqda
- c) Küləyin sürəti 20m/san olduqda
- d) **)Küləyin sürəti sıfıra bərabər olduqda**
- e) Küləyin sürətinin əhəmiyyəti yoxdur

121 Sual: Havanın özüllüyü yüksəklik artdıqca azalır və 1000 m yüksəklikdə çox az olur. Yəni sürtünmə qüvvəsi havada təsir göstərən digər qüvvələrə nisbətən cüzidir. Hansı hündürlükdə sürtünmə qüvvəsi sıfıra bərabərdir (Çəki: 1)

- a) **)500 m-dən 1500 m - ə qədər**
- b) 700 m – dən 1000 m-ə qədər
- c) 1000 m- dən 2000 m-ə qədər
- d) 2000 m – dən 3000 m -ə qədər
- e) 1000 m –dən – 5000 m - ə qədər

122 Sual: Atmosferin hansı qatı planetar sərhəd boyu adlanır? (Çəki: 1)

- a) Mezosferin aşağı qatı
- b) İonosfer
- c) Termosferin aşağı qatı
- d) Pedosferin aşağı qatı
- e) **)Troposferin aşağı qatı**

123 Sual: Yer səthinə necə üsulla istilik daxil olur (Çəki: 1)

- a) İki üsulla
- b) **)üç üsulla**
- c) Beş üsulla
- d) Yer səthinə günəşdən gələn cəm radiasiya vasitəsi ilə istilik daxil olur.
- e) Altı üsulla

124 Sual: Temperaturun sutkalıq tərəddüdü suda və torpaqda neçə m dərinliyə qədər yayılır?

- a) Suda 2 m torpaqda 5m dərinliyə qədər yayılır
- b) Suda 15 m torpaqda 7 m dərinliyə qədər yayılır
- c) Suda 20 m torpaqda 27 m dərinliyə qədər yayılır
- d) Suda 1 m torpaqda 10 m dərinliyə qədər yayılır
- e) **)Suda 10 m torpaqda 1 m dərinliyə qədər yayılır**

125Sual: Şimal yarımkürəsində t° -un illik amplitudu neçə $^{\circ}\text{S}$ – dır? (Çəki: 1)

- A) 5 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- b)10 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- C)) 14 $^{\circ}\text{S}$ – dır**
- D)– 10 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- E)– 7 $^{\circ}\text{S}$ – dır

126 Sual: Cənub yarım kürəsində t° -un illik emperatu neçə $^{\circ}\text{S}$ – dır? (Çəki: 1)

- a) 5 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- b))7 $^{\circ}\text{S}$ – dır**
- c) 8 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- d) 9 $^{\circ}\text{S}$ – dır
- e) 10 $^{\circ}\text{S}$ – dır

127Sual: Troposferdə necə inversiya mövcuddur? (Çəki: 1)

- a) 5 inversiya mövcuddur.
- b) 7 inversiya mövcuddur.
- c) 3 inversiya mövcuddur.
- d))2 inversiya mövcuddur.**
- e) inversiyanın bir növü var

128Sual: Atmosferə su buxarı atmosferə necə yolla daxil olur? (Çəki: 1)

- a))üç üsulla daxil olur**
- b) beş üsulla daxil olur
- c) iki üsulla daxil olur
- d) on üsulla daxil olur
- e) Fiziki buxarlanma yolu ilə daxil olur.

129Sual: Quruda maksimal rütubət harada müşahidə edilir. (Çəki: 1)

- a) Tropiklərdə
- b) Mülayim enliklərdə
- c))Ekvatorial meşələrdə**
- d) Su tropiklərdə
- e) Subarktikada

130 Sual: Yayda materiklər üzərində t° –ur yüksəkdir, lakin, faktiki buxarlanma rütubət ehtiyatı ilə məhduddur, odur ki, materiklər üzərində buxar təzyiqi çox deyil. Aşağıdakı ərazilərdən hansı buxar təzyiqinin aşağı vilayətləridir. (Çəki: 1)

- a) Ön Asiya

- b) Arktik səhralar
- c))Saxara, orta və Mərkəzi Asiya**
- d) Kür – Araz ovalığı
- e) Orta Sibir düzənliyi

131Sual: Nisbi rütubət hansı iqlim amillərindən aslıdır? (Çəki: 1)

- a) Yağıntılarn illik miqdarımdan
- b))Havadaki su buxarından və temperaturundan**
- c) Nisbi rütubətlikdən
- d) Rütubət çatışmamazlığından
- e) Səth örtüyündən

132Sual: Necə cür kondensasiya nüvəsi mövcuddur? (Çəki: 1)

- a) İki cür
- b))Üç cür**
- c) Beş cür
- d) Kondensasiya nüvəsi vahiddir

133Sual: Nəzarətsiz havada damcılarn qərarlaşmış düşmə sürəti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a))1 sm/s – dən çox**
- b) 2sm/s – dən çox
- c) 3 sm/s – dən çox
- d) 4sm/s – dən çox
- e) 5 sm/s – dən çox

134Sual: Bütün növ buludlara atmosferin hansı təbəqəsində rast gəlinir (Çəki: 1)

- a) Stratosferdə
- b) Troposferdə
- c))Dəniz səviyyəsindən tropoponza arasındakı yüksəklikdə rast gəlinir.**
- d) Mezosferdə
- e) Yer səthindən 5 – 10 km hündürlükdə

Bölmə: 0102 Ad 0102

Suallardan 13

Maksimal faiz 13

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 2 %

135Sual: 30°C temperaturda 1m³ havanın nisbi rütubəti 45%-dir. Mütləq rütubəti və havanın doyması üçün çatışmayan suyun miqdarını tapın. (30°C temperaturda 1m³ havanın doyması üçün 30 q su lazımdır): (Çəki: 1)

- a) 4,5q; 5,5q
- b) 15q; 16,5q

- c) 13,5q; 45q
- d))13,5q; 16,5q**
- e) 16,5q; 30q

136 Sual: Atmosfer prosesləri əsas etibarı ilə neçə km – dən aşağı qatda öyrənilir? (Çəki: 1)

- a) 5-10 km – dən aşağı qatlarda
- b) 10-15 km-dən aşağı qatlarda
- c) 15-20 km-dən aşağı qatlarda
- d) 20-25 km-dən aşağı qatlarda
- e))20-30 km-dən aşağı qatlarda**

137 Sual: Atmosferin hansı təbəqəsində temperaturun sutkalıq gedişi müşahidə edilir? (Çəki: 1)

- a) Atmosferdə
- b) Hidrosferdə
- c))Troposferdə**
- d) Tropopauzada
- e) Erosferdə

138 Sual: Troposferdə temperaturun enməsinin orta kəmiyyət hansıdır? (Çəki: 1)

- a) 0.30°S/ 100 m – dir
- b) 0.40°S/ 100 m – dir
- c) 0.50°S/ 100 m – dir
- d))0.60°S/ 100 m – dir**
- e) 0.88°S/ 100 m – dir

139 Sual: Aşağıdakı göstəricilərdən hansı troposferə aid deyil? (Çəki: 1)

- a) Atmosfer havasının kütləsinin 4/5 hissəsi burada cəmləşib
- b) Ekvatorial enlikdə yer səthində 260s, yuxarı sərhədində 800S – yə çatır
- c))Aşağı qatında emperature sakitdir və ya çox az artır**
- d) 1000 – 1500 m yüksəkliyə qədər olan qat sürünmə və ya planetar sərhəd qatı adlanır
- e) Havanın təzyiqi yuxarı sərhədin də yer səthindən 3-10 dəfə azdır.

140 Sual: Atmosferin hansı nazik qatı yaxın qat adlanır? (Çəki: 1)

- a) Troposfer və strosferin 50-100 m nazik qatı
- b) Strosferin 0-55 km nazik qatı
- c) troposferin 18 km nazik qatı
- d) troposferin 8-9 km nazik qatı
- e))troposferin 50-100 m nazik qatı**

141 Sual: Aşağıdakı ifadələrin hansı düzgün deyil? (Çəki: 1)

- a) Ekvatorial enlikdə yer səthində + 260S – dir
- b) Ekvatorial enliyin yuxarı sərhədində 800S – dir
- c) Mülayim enlikdə + 30S – dən – 54 – 580S – yə dək dəyişir
- d))Şimal qütbündə - 230S – dən 480S-yə qış da dəyişir**
- e) Qütbə yayda – 480S-yə dək azalır

142Sual: Dalğasının uzunluğu 0.01 – dən 0,39 mkm - ə qədər olan radiasiya hansı radiasiyadır?

- a) Görünən işıqdır
- b) Qırmızı işıqdır
- c) İnfraqırmızı radiasiyadır
- d))Ultrabənövşəyi radiasiyadır**
- e) Görünən işıqdır

143Sual: Aşağıdakı radiasiya göstəricilərindən hansı görünən işığın dalğa uzunluğudur? (Çəki: 1)

- a) 0.01-dən 0.39 mkm - ə qədər olan
- b) 0.40 – dan 0.76 mkm - ə qədər olan**
- c) 0.76 mkm olan
- d) 0.76 mkm – dən böyük olan
- e) – 4.0 mkm - ə qədər olan

144Sual: İnfraqırmızı radiasiyanın dalğa uzunluğu neçə mkm – dir (Çəki: 1)

- A)0.76 mkm – dir**
- B)0.01 – 0.39 mkm – dir
- C)0.40 – 0.76 mkm – dir
- D)0.76mkm – dən böyük
- E)0.1 – 4.0 mkm - ə qədər

145Sual: Buludluluq göyün onda birinin buludla örtülməsi ifadəsi ilə ölçülür; buludluluq neçə balla qiymətləndirilir. (Çəki: 1)

- a) 0-3 balla
- b) 3-5 balla
- c) 5-7 balla
- d) 0-5 balla
- e))0-10 balla**

146Sual: Günəş parıltısının davamiyyəti dedikdə hansı günəş şüalarının yer səthinə işıqlandırılması vaxtı nəzərdə tutulur? (Çəki: 1)

- a) Səpələnən günəş radiasiyası
- b))Düz günəş radiasiyası**
- c) Əks olunan radiasiya
- d) Udulan radiasiya
- e) Cəm radiasiya

147Sual: İri şəhərlərdə havanın çirklənməsi günəş parıltısının davamiyyətini neçə faizə qədər azaldır? (Çəki: 1)

- a) 10% - ə qədər
- b) 15% - ə qədər
- c))20% - ə qədər**

- d) 25% - ə qədər
- e) 30% - ə qədər

Bölmə: 0202 Ad 0202
Suallardan 41
Maksimal faiz 41
Sualları qarışdırmaq
Suallar təqdim etmək 2 %

148 Sual: İsti atmosfer cəbhələri nəyə deyilir? (Çəki: 1)

- a) İsti havaya doğru hərəkət edən havaya
- b))Soyuq havaya doğru hərəkət edən havaya**
- c) Əsasən hərəkətsiz olurlar
- d) Okklyuziya cəbhələrinə aid edilirlər
- e) Əsasən yuxarıya hərəkət edirlər

149 Sual: Havada olan faktiki su buxarlarının 120 qram, doymuş su buxarlarının miqdarının isə 50 q olduğunu bilərək, nisbi rütubətliyi hesablayın: (Çəki: 1)

- a))42 %**
- b) 52 %
- c) 35 %
- d) 64 %
- e) 30 %

150 Sual: Soyuq hava kütlələrinə aiddir: (Çəki: 1)

- a) dayanıqlılıq
- b) dəyişməyən
- c) transformasiyalaşmış hava kütlələri
- d))dayanıqsızlıq**
- e) transformasiyalaşmamış hava kütlələri

151 Sual: Hava nədir? Aşağıdakı ifadələrdən hansı doğrudur? (Çəki: 1)

- a) hava temperaturun çoxillik gedişidir
- b) hava iqlim yaradan amildir
- c))hava yer səthində atmosferin fiziki vəziyyətidir**
- d) Hava atmosferin qaz təbəqəsidir
- e) hava hər hansı ərazi üçün xarakterik olan ildən – ilə təkrar olunan hava şəraitinin çoxillik gedişidir

152 Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı iqlim əmələ gətirən proseslərə aiddir? (Çəki: 1)

- a) Atmosfer təzyiqi

- b) **)istilik dövranı**
- c) Yağıntılının
- d) Temperaturun çoxillik gedişi
- e) Günəş radiasiyası

153Sual: . Atmosfer bir – birindən öz xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən tam aydın konsentrik sferalara ayrılır. Aşağıdakı ifadələrdən hansı troposferin xarakterik xüsusiyyətini özündə əks etdirir?

- a) 50-55 km yüksəkliyi əhatə edir
- b) **)Temperaturu orta hesabla yüksəklik boyu azalan atmosferin aşağı qatı**
- c) 34-36 km yüksəklikdən empe emperature tez artır.
- d) Temperatur yüksəkliyə görə çox güclü artır
- e) Xarici atmosfer qatı adlanır

154Sual: Uzundalğalı radiasiya yer səthinin və atmosferin şüalandırdığı radiasiyadır. Uzundalğalı radiasiyanın dalğa uzunluğu neçə mkm – dir (Çəki: 1)

- A) 0.1 -4.0 mkm –dir
- B)0.40 – 0.76 mkm – dir
- C)**)4.0 – 100 mkm – dir**
- D)0.01 – 0.34 mkm – dir
- E)0.76 mkm – dən böyük

155Sual: Aşağıdakı atmosfer təbəqələrindən hansı 10000 km yüksəkliyə qədər məkanı əhatə edir?

- a) Ekzosfer
- b) Maqnifosfer
- c) **)Radiasiya qurşağı**
- d) Termosfer
- e) Mezosfer

156Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı doğru deyil? (Çəki: 1)

- a) Ozon 15 km – dən 70 km - ə qədər yüksəklikdə yaranır
- b) Ozonun maksimal miqdarı qütb vilayətində 15-20 km yüksəklikdə yerləşir
- c) 70 km – də ozon yoxa çıxır
- d) **)Ozon atmosferin ümumi kütləsinin 5% - ni təşkil edir.**
- e) Ozon havanın 70 – nu 30-55 km yüksəklikdə artırır.

157Sual: Günəş radiasiyasını daha udan ozondur. Ozon ultrabənövşəyi və görünən günəş radiasiyanı udur bu düz günəş radiasiyasının neçə faizini təşkil edir. (Çəki: 1)

- a) 5 % - ni təşkil edir
- b) 1.5 % - ni təşkil edir
- c) 23 % - ni təşkil edir
- d) 15 % - ni təşkil edir
- e) **)3 % - ni təşkil edir**

158Sual: Yer səthi, yəni torpaq və ya su səthi fasiləsiz olaraq müxtəlif yollarla istilik alır və itirir. Yer səthindən istilik hara gedir? (Çəki: 1)

- a) Atmosferə
- b) Litosferə
- c) Hidrosferə
- d))Yer səthindən istilik yuxarı Atmosferə aşağı isə torpağa və suya keçir**
- e) Yer səthindən istilik atmosferə və kosmosa keçir

159Sual: Birinci yer səthinə hansı radiasiya daxil olur? (Çəki: 1)

- a) istilik keçirmə yolu ilə istilik daxil olur?
- b))Cəm radiasiya və atmosferdən qarşı gələn radiasiya daxil olur.**
- c) Birinci səpələnən radiasiya daxil olur
- d) Birinci yer səthi havadan su buxarının kondensasiyası ilə istilik olur.
- e) Yer səthinə bütün radiasiyalar eyni vaxtda daxil olur

160Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı yer səthinin istilik balansına aid deyil? (Çəki: 1)

- a) Cəm radiasiya və atmosferdən qarşı gələn radiasiya
- b) Yer səthinə atmosferdən emperatu istilik keçirmə yolu ilə daxil olan istilik
- c) Yer səthinə haradan su buxarının kondensasiyası ilə istilik olunur.
- d))Yerin daxili nüvə enerjisi**
- e) Ümumi radiasiya ilə yer səthinə gələn radiasiya

161Sual: Sutkalıq emperatu nədən asılıdır? Aşağıdakı ifadələrdən hansı düzgün deyil? (Çəki: 1)

- a) Sutkalıq emperatu buludluluqdan asılıdır
- b) Sutkalıq emperatu fəsillərdən asılıdır.
- c))Sutkalıq emperatu yağıntuların miqdarından asılıdır**
- d) Sutkalıq emperatu enliklərdən, yerin relyefindən asılıdır
- e) Sutkalıq emperatu torpaq örtüyünün xüsusiyyətlərindən asılıdır.

162Sual: Havanın t° -n un qeyri – dövrü dəyişməsi nə ilə bağlıdır? (Çəki: 1)

- a) Atmosfer sirkulyasiyası ilə bağlıdır
- b))Hava kütləsinin adveksiyası ilə bağlıdır**
- c) Təzyiq sahələri ilə bağlıdır.
- d) Yer səthinin radiasiyası balansı ilə bağlıdır
- e) T° – r inversiyası ilə bağlıdır

163Sual: Aşağıdakı cavablardan hansı Enlikdən və kontinentallıqdan asılı olaraq t° un illik gedişi tiplərinə aid deyil. (Çəki: 1)

- a) Ekvatorial tip
- b) Tropik tip
- c) Mülayim qurşaq tipi
- d))Subtropik qurşaq tipi**
- e) Qütb tipi

164Sual: Dəniz üzərindəki iqlimdə t° -un illik amplitudası kiçik olur və necə adlanır. (Çəki: 1)

- a) Rütubətli iqlim adlanır
- b) Quru iqlim adlanır
- c) **)İllik amplitudası kiçik olur və dəniz iqlimi adlanır**
- d) İllik amplitudası böyük olur və dəniz iqlimi adlanır
- e) Mülayim iqlim adlanır

165Sual: Yer səthinə yaxın inversiya yer səthinin gecə radiasiya soyuması nəticəsində yaranır. Belə inversiya necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) Radiasiya balansı adlanır.
- b) Radiasiya çirklənməsi adlanır
- c) T° – ur inversiyası adlanır
- d) T° – ur qradienti adlanır
- e) **)Radiasiya inversiya adlanır**

166Sual: Kondensasiya suyun qazvari halından su halına keçməsidir. Atmosferdə Kondensasiya nə zaman baş verir? (Çəki: 1)

- a) Temperatur yüksək olduqda
- b) **)Temperatur aşağı düşdükdə, hava doyma halına çatdıqda**
- c) Nisbi rütubət çox olduqda
- d) Rütubət çatışmamazlığı olduqda
- e) Mütləq rütubət çox olduqda

167Sual: Atmosferdə kondensasiya deyil sublimasiyada baş verir. Sublimasiya nədir? (Çəki: 1)

- a) Su buxarının maye halına keçməsi
- b) **)Su buxarının bərk hala keçməsi ilə kristalların yaranması**
- c) 40°S – dən aşağı olduqda sublimasiya baş verir.
- d) Suyu maye haldan bərk hala keçməsi
- e) Suyun qaz halına keçməsi

168Sual: Atmosferdə kondensasiya prosesində damcılar həmişə nə vaxt dayanaqsız olur? (Çəki: 1)

- a) **)Əgər damcılar kompleks molekul şərtində nüvəsiz yaranırsa**
- b) Molekullar parçalandıqda
- c) Kondensasiya nüvəsi həmişə var
- d) Əgər hava süni yolla kondensasiya nüvəsindən azad edilsə
- e) Damcı molekullarının böyük yığılımı olsa.

169Sual: Aşağıdakı kondensasiya nüvələri mövcuddur. Aşağıdakı nüvələrdən hansı Aytken nüvəsi adlanır. (Çəki: 1)

- a)) **Radiusu $\tau < 0,1$ mkm olan**

b) Radiusu 3.5 mkm olan

c) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan

d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan

e) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{-11}$ q olan

170 Sual: Aşağıdakı kondensasiya nüvələri mövcuddur. Aşağıdakı nüvələrdən hansı bulud kondensasiya nüvələridir. (Çəki: 1)

a) Radiusu $\tau < 0,1$ mkm olan

b) Radiusu 3.5 mkm olan

c) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan

d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan

e) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{-11}$ q olan

171 Sual: Aşağıdakı kondensasiya nüvələri mövcuddur. Aşağıdakı nüvələrdən hansı iri nüvələr adlanır? (Çəki: 1)

a) Radiusu $\tau < 0,1$ mkm olan

b) Radiusu 3.5 mkm olan

c) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan

d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan

e) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{-11}$ q olan

172Sual: Kondensasiya nüvələri nə vaxt çökmürlər? (Çəki: 1)

- a) **)Nüvələrin kütlələri çox az olduqda**
- b) Nüvələrin kütlələri çox olduqda
- c) Rütubətlik çox olduqda
- d) Nisbi rütubət az olduqda
- e) Nisbi rütubət çox olduqda

173Sual: Buludlar hava axını ilə yer dəyişirlər. Hansı halda havada olan bulud buxarlanır (Çəki: 1)

- a) Havanın mütləq rütubətliyi azalarsa
- b) Havanın mütləq rütubətliyi çoxalarsa.
- c) **)Havanın nisbi rütubətliyi azalarsa**
- d) Havanın nisbi rütubətliyi çoxalarsa
- e) Günəş radiasiyası çoxalarsa

174Sual: Qarışıq buludlar hansı halda üstünlük təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) Temperatur – 5°S – dən aşağı olduqda
- b) **)Temperatur – 10°S – dən aşağı olduqda**
- c) Temperatur – 15°S – dən aşağı olduqda
- d) Temperatur – 20°S – dən aşağı olduqda
- e) Temperatur – 25°S – dən aşağı olduqda

175Sual: Buzlu (kristallik) buludlar, kristallardan ibarətdir. Onlar hansı temperaturda üstünlük təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) Onlar – 20°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- b) Onlar – 25°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- c))Onlar – 30°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir**
- d) Onlar – 30°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- e) Onlar – 20°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir

176Sual: Qarışıq buludlar, soyumuş damcılardan və kristallardan ibarətdir. Onlar hansı emperature şəraitində yaranır? (Çəki: 1)

- a))Onlar bir qayda olaraq – 10°S – dən – 40°S – dək t° – a yaranır**
- b) Onlar bir qayda olaraq – 5°S – dən – 25°S – dək t° – a yaranır
- c) Onlar bir qayda olaraq – 10°S – dən – 25°S – dək t° – a yaranır
- d) Onlar bir qayda olaraq – 10°S – də yaranır
- e) Onlar 0°S temperaturda yaranır

177Sual: Xarici görünüşünə görə müasir beynəlxalq təsnifat variantında buludlar neçə əsas formaya bölünür (Çəki: 1)

- a) 2 əsas formaya bölünür
- b) 3 əsas formaya bölünür
- c) 5 əsas formaya bölünür
- d) 7 əsas formaya bölünür
- e))10 əsas formaya bölünür.**

178Sual: Aşağıdakı buludlardan hansı yuxarı yarışda yerləşir? (Çəki: 1)

- a) Yüksək topalı buludlar
- b) Lələkli topa buludlar
- c) Lələkli buludlar
- d) Lələkli laylı buludlar
- e))Laylı və laylı yağışlı buludlar**

179Sual: Nisbi rütubətin emperatu harada böyükdür? (Çəki: 1)

- a) atmosferdə
- b) hidrosferdə
- c) litosferdə
- d) biosferdə
- e))quruda**

180Sual: Hava rütubətinin coğrafi paylanması nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) küləyin sürət və istiqamətindən
- b) buxarlanmadan
- c) nisbi rütubətlənmədən
- d))Yer kürəsinin bir yerindən digərinə hava axını və rütubətin aparılma-sın-dan**
- e) rütubət çatışmamazlığından

181Sual: Yer kürəsində havanın rütubətliliyi ən çox haradadır? (Çəki: 1)

- a) tropiklərdə

- b) subtropiklərdə
- c))ekvatorda**
- d) mülayim enliklərdə
- e) okean və dəniz səthində

182Sual: Yer səthinin vahid sahəsində hava sütununda olan su buxarı atmosfer sütununun rütubət tutumu adlanır. Yerin 1m² sahəsində hava sütununda neçə kq su buxarı var (Çəki: 1)

- a) 18,5 kq su buxarı var
- b) 8,5 kq su buxarı var
- c) 38,5 kq su buxarı var
- d))28,5 kq su buxarı var**
- e) 1,5 kq su buxarı var

183Sual: Atmosferdə damcılar harada əmələ gəlir? (Çəki: 1)

- a) aerozollar üzərində
- b) atmosfer tozları üzərində
- c) atmosferin yuxarı təbəqəsində buz lələkləri üzərində
- d))kondensasiya nürəsi üzərində**
- e) qaz molekulları üzərində

184Sual: Smoq nədir? (Çəki: 1)

- a) smoq – tüstüdür
- b))smoq – qazvari və antropogen mənşəli bərk qarışıqlarla qarışıq olan güclü dumandır**
- c) smoq – fotokimyəvi dumandır
- d) smoq – atmosferdə oksigenin ionlara parçalanmasıdır
- e) smoq – atmosferin xüsusi vəziyyətidir

185Sual: Yer səthinin radiasion soyuması radiasion dumanlar adlanır. Radiasion dumanlar neçə cür olur? (Çəki: 1)

- a) 5
- b) 3
- c))2**
- d) 4
- e) xüsusi dumanlardır

186Sual: Buxarlanma dumanları hansı şəraitdə yaranır? (Çəki: 1)

- a) quru səthində yaranır
- b) su səthində yaranır
- c) quru səthində payız və qışda yaranır
- d))su səthində payız və qışda soyuq havada yaranır**
- e) su səthində isti dövrdə yaranır

187 Sual: Formalarına görə yağıntılardan neçə növü var? (Çəki: 1)

- a) 2
- b) 3

- c) 4
- d))5**
- e) 6

188 Sual: Xüsusi xarakterə malik buz yağışında buz kristallarının emperatu neçə milli metr olur?

- a) 5-10 mm
- b) 10-15 mm
- c) 2-3 mm
- d))1-3 mm**
- e) 3-4 mm

Bölmə: 0303 Ad 0303

Suallardan 11

Maksimal faiz 11

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 1 %

189 Sual: Atmosferin ümumi sirkulyasiyasına görə cənub yarımkürəsində neçə alçaq təzyiq qurşağı vardır? (Çəki: 1)

- a))2**
- b) 3
- c) 4
- d) 1
- e) 5

190 Sual: Atmosfer prosesləri əsasən hansı qatlarda öyrənilir? (Çəki: 1)

- a) ionosfer – termosferdə
- b) Mezosferdə
- c) Stratosferdə
- d))Troposfer – Stratosferdə**
- e) Troposferdə

191 Sual: Aşağıdakı amillərdən hansı Astronomik amillərə aid deyil? (Çəki: 1)

- a) Günəşin işığı
- b) Günəş sistemində Yer in vəziyyəti və hərəkəti
- c) Yer in fırlanma oxunun orbit müstəvisinə meyliyi
- d) Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürəti
- e))Yer in kütləsi və ölçüləri**

192 Sual: Aşağıdakı amillərdən hansı coğrafi amillərə aid deyil? (Çəki: 1)

- a) Yer in kütləsi və ölçüləri
- b) atmosfer in kütləsi və tərkibi
- c) Okean və materiklərin coğrafi paylanması

- d) Okeanın kütləsi və tərkibi
e))yerin fırlanma oxunun orbit müstəvisinə meyliliyi

193 Sual

Tropik və subtropik enliklərdə cəm radiasiyanın illik qiyməti neçə $M_{\text{coul}}/\text{m}^2$ -dir?

- a) $42.10^2-50.10^2 M_{\text{coul}}/\text{m}^2$
- b) $59.10^2 M_{\text{coul}}/\text{m}^2$
- c) $25.10^2-33.10^2 M_{\text{coul}}/\text{m}^2$
- d) $50.10^2 M_{\text{coul}}/\text{m}^2$
- e) $54.10^2 M_{\text{coul}}/\text{m}^2$

194 Sual: Geopotensial metr, 1 kq kütləni, sərbəst düşmə təcili $g=9.80665$ olduqda 1 m yüksəkliyə qaldırmaq üçün sərf olunan işdir. ədədi qiymətcə geopotensial metr, hündürlüyə bərabərdir. Hansı enlikdə dəqiq hündürlüyə bərabərdir? (Çəki: 1)

- b) 20° enlikdə
c) 40° enlikdə
d)) 45° enlikdə
e) 60° enlikdə
f) 80° enlikdə

195Sual: Dönmə təcilinin vahid kütləyə təsiri yerin fırlanmasının meyletdirici qüvvəsi və ya koriolis qüvvəsi adlanır. Koriolis qüvvəsi coğrafi enlikdən (q) asılıdır. Onun maksimal qiyməti $2 \text{ cov} (4=P/2)$ hansı enlikdədir? (Çəki: 1)

- a) Ekvatordadır

- b) Tropiklərdədir
- c) Mülayim enliklərdədir
- d))Qütblərdədir**
- e) Dağlıq ərazilərdədir.

196Sual: Torpaqda istiliyin paylanma qanunları Fürye qanunları adlanır. Aşağıdakı qanunlardan hansı Füryenin birinci qanunudur? (Çəki: 1)

- a) Dərinliyin cəbri silsilə ilə artması amplitudanın həndəsi silsilə ilə azalmasına gətirir.
 - b))Torpağın tipindən asılı olmayaraq dərinlik boyu t° – un tərəddüd dövrü dəyişmir.**
 - c) Maksimal və minimal t° - in müşahidə olunduğu vaxtda onların illik və sutkalıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.
 - d) okean səthində t° - in illik emperatu sutkalıqdan böyükdür.
- e) **Sutkalıq və illik sabit t° - lı dərinlik qatlarının öz aralarında nisbəti tərəddüd dövrünün kvadrat kökü kimidir. Yəni 1: $\sqrt{365}$**

197Sual: Torpaqda istiliyin paylanma qanunları Fürye qanunları adlanır. Aşağıdakı qanunlardan hansı Füryenin ikinci qanunudur? (Çəki: 1)

- a))Dərinliyin cəbri silsilə ilə azalmasına gətirir.**
- b) Torpağın tipindən asılı olmayaraq dərinlik boyu t_0 – in tərəddüd dövrü dəyişmir.
- c) Maksimal və minimal t° - in müşahidə olunduğu vaxtda, onların illik və sutkalıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.
- d) Okean səthində t° -un illik emperatu sutkalıqdan böyükdür.

198 Sual: Torpaqda istiliyin paylanma qanunları Fürye qanunları adlanır. Aşağıdakı qanunlardan hansı Füryenin üçüncü qanunudur? (Çəki: 1)

- a))Maksimal və minimal t° -un müşahidə olunduğu vaxtda, onların illik və sutkalıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.**
- b) Torpağın tipindən asılı olmayaraq dərinlik boyu t° - un tərəddüd dövrü dəyişmir.
- c) Dərinliyin cəbri silsilə ilə artması emperatu həndəsi silsilə ilə azalmasına gətirir.
- d) Okean səthində t° -un illik emperatu sutkalıqdan böyükdür.

199 Sual: Temperatur ekvator dan qütblərə doğru azalır. Buna səbəb nədir? (Çəki: 1)

- a) Yer səthinin istilik balansdır
- b))Yer səthinin radiasiya balansdır**
- c) Düz radiasiyadır
- d) Cəm radiasiyadır
- e) Əks olunan radiasiyadır

Bölmə: 0501 Ad 0501

Suallardan 5

Maksimal faiz 5

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 2 %

200 Sual: Sutka ərzində ən yüksək emperature müşahidə edilir: (Çəki: 1)

a) Səhər gün çıxarkən

g) Axşamüstü gün batarkən

c) 12⁰⁰-da

d) 14⁰⁰-15⁰⁰-da

e) 10⁰⁰-da

201 Sual: Məntəqədə temperaturun sutkalıq gedişi -1°C, -4°C, -5°C, 4°C, 8°C, 12°C, 7°C, 3°C olarsa, orta sutkalıq emperature müəyyən edin: (Çəki: 1)

a) 24°C

b) 3°C

c) 5,5°C

d) 10°C

e) 3,5°C

202 Sual: Subarktik iqlim qurşağının səciyyəvi xüsusiyyəti: (Çəki: 1)

a) Yay ı isti və rütubətli, qışı soyuq və rütubətli

b) Yay ı mülayim və quru, qışı soyuq və quru

c) Yay ı isti və quru, qışı soyuq və rütubətli

d))Yayı soyuq və quru, qışı soyuq və quru

e) Yay ı mülayim və rütubətli, qışı soyuq və quru

203 Sual: Atmosferdə temperaturun paylanması başlıca amil: (Çəki: 1)

a) Coğrafi uzunluq

b) Okeana yaxınlıq

c) Coğrafi enlik

d) Relyef

e))Mütləq hündürlük

204 Sual: Temperatur inversiyası nəyə deyilir: (Çəki: 1)

- a) Fəal temperaturların cəminə
- b) Yüksəyə doğru havanın rütubətinin dəyişməsinə
- c) **) Temperaturun hündürlüyə doğru artmasına**
- d) Təzyiqin hündürlüyə doğru dəyişməsinə
- e) Hündürlüyə doğru yağıntıların artmasına

Bölmə: 0502 Ad 0502

Suallardan 5

Maksimal faiz 5

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 2 %

205 Sual: Rütubətlənmə əmsalının hansı göstəricisində suarmaya daha çox ehtiyac var?

a) $\bar{A} = \frac{800}{800}$

b) $\bar{A} = \frac{1800}{1800}$

c) $\bar{A} = \frac{600}{500}$

d) $\bar{A} = \frac{250}{1000}$

e) $\bar{A} = \frac{1100}{980}$

206 Sual: Temperaturun sutkalıq amplitudası nədir? (Çəki: 1)

- a) **) sutka ərzində maksimum və minimum hava temperaturlarının fərqi**
- b) temperaturun maksimal həddinin çoxillik normadan fərqi
- c) temperaturun minimal həddi ilə maksimum həddinin asılılığı
- d) temperaturun illik amplitudası ilə aylıq amplitudasının fərqi
- e) temperaturun sutkalıq gedişinin normadan fərqi

207 Sual: Şeh nöqtəsi emperature əsasən nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) **)havanın emperature, nisbi rütubətlik və atmosfer təzyiqindən**
- b) havanın emperature və atmosfer təzyiqindən
- c) kondensasiya səviyyəsindən və konveksiyadan
- d) quru və rütubətli adiabatların vəziyyətindən
- e) Nisbi rütubətlik və hava emperature

208Sual: Temperaturun sutkalıq gedişinin amplitudası nəyə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir?

- a) **)Buludluluğun şaquli gücünə və miqdarına**
- b) Atmosfer təzyiqinə
- c) hava kütlələrinin adveksiyasına
- d) turbulent istilik mübadiləsinə
- e) Yağıntılarda düşməsinə

209Sual: Havanın temperaturunun dəyişməsinin əsas səbəbi nədir? (Çəki: 1)

- a) səth örtüyünün albedosu
- b) **)hava kütlələrinin üfiqi yerdəyişməsi**
- c) suyun faza keçidləri
- d) şüalanma istilik mübadiləsi
- e) təzyiqin şaquli dəyişməsi

Bölmə: 0503 Ad 0503

Suallardan 1

Maksimal faiz 1

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 1 %

210Sual: Koriolis qüvvəsi nəyə deyilir? (Çəki: 1)

- a) Ağırlıq qüvvəsinin təsirindən yaranır
- b) Mərkəzdən qaçma qüvvəsinin təsirindən yaranır
- c) Sürtünmə qüvvəsi ilə bağlıdır
- d) **)Yerin fırlanma meyletdirici qüvvəsidir**
- e) Mərkəzəqaçma qüvvəsinin təsirindən yaranır

Bölmə: 0702Ad 0702

Suallardan 25

Maksimal faiz 25

Sualları qarışdırmaq

Suallar təqdim etmək 2 %

211Sual: Əgər dağın ətəyində okean səviyyəsində atmosfer təzyiqi 760 mm c.s. bərabədirsə, 4660 m yüksəklikdə təzyiq nə qədər olar? (Çəki: 1)

- a) 498 mm c.s.
- b) 202 mm c.s.
- c) 700 mm c.s.
- d) 460 mm c.s.
- e) **)294 mm c.s.**

212Sual: Meridional hərəkətin yer kürəsində hər gün paylanması nə ilə əlaqədardır? (Çəki: 1)

- a) brizlər və səmt küləkləri ilə
- b) havanın emperature ilə
- c) okean cərəyanlarının təsiri ilə
- d) **)siklon və antisiklonlarla**
- e) emperature fərqi ilə

213Sual: Şimal yarımkürəsində subtropik antisiklonlar Atlantik və Sakit okeanları üzərində hansı enliklərə yaxın yerləşirlər? (Çəki: 1)

- a) 25-30° enlikləri
- b) 15-20° enlikləri
- c) 15-17° enlikləri
- d) **)30-35° enlikləri**
- e) 40-45° enlikləri

214Sual: Dəniz səviyyəsində bütün yer kürəsi üçün orta çoxillik xəritələrə görə atmosfer təzyiqinin orta qiyməti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) **)1 013 hPa**
- b) 1020 hPa
- c) 980 hPa
- d) 1200 hPa
- e) 1210 hPa

215 Sual: Atlantik, Sakit və Hind okeanlarının cənubundakı tropiklər üzərində yük-sək təkrarlığa malik hansı küləklər hakimdir? (Çəki: 1)

- a) gilavar küləyi
- b) xəzri küləyi
- c) cənub-qərb və cənub
- d) **)şimali-şərq və cənubi-şərq**
- e) cənub və cənub-şərq

216Sual: Mülayim enliklərdəki sirkulyasiya sistemi tropiklərdən nə ilə fərqlənir? (Çəki: 1)

- a) tropiklərdə sərbəstdir
- b) **)tropiklərdə dayanıqlıdır**

- c) şərq istiqamətlidir
- d) təzyiq əmələ gətirir
- e) fərqi yoxdur

217Sual: Passatların aşağı qatında sürtünmənin təsiri nəticəsində hava hansı istiqamətə doğru axır? (Çəki: 1)

- a) şərqə
- b) mülayim enliklərə
- c))ekvatora**
- d) şimala
- e) müxtəlif istiqamətə

218Sual: Hava çökəndə yaranan və yaxşı inkişaf etmiş antisiklonlar üçün səciyyəvidir. (Çəki

- a) passat hərəkəti
- b) mussonlar
- c) müxtəlif axınlar
- d) təzyiq sahəsi
- e))passat investiyası**

219Sual: Passatların şaquli gücü ekvatora doğru hansı emperat yaxınlığında artır və neçə km-ə bərabər olur? (Çəki: 1)

- a) 10-cu emperat, 3-5 km
- b))20-ci emperat, 3-4 km**
- c) 18-ci emperat, 1-2 km
- d) 16-cı emperat, 4-6 km
- e) 0-cı emperat, 0 km

220Sual: Mussonların yaranmasının ilkin səbəbi nədir (Çəki: 1)

- a) günəş enerjisinin imkanları
- b) okean cərəyanları
- c))küləyin fəslı rejimi**
- d) ərazinin relyefi
- e) əhalinin təsiri

221Sual: Yay mussonlarının əsas xüsusiyyətləri hansılardır? (Çəki: 1)

- a) t° yüksək olur, quraqlıq baş verir
- b))bol yağış yağır, t° aşağı düşür**
- c) küləklər daim əsiri
- d) səhralaşma prosesi güclənir
- e) atmosfer çöküntüləri artır

222Sual: Hansı ölkədir ki, ümumi yağıntının 75%-ni yay mussonu zamanındakı yağışlar təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) Çin XR
- b) Yaponiya
- c) **Hindistan**
- d) Pakistan
- e) Əfqanıstan

223 Sual: Siklonun hərəkətində trayektoriya nöqtəsinin şimali-qərbdən şimali-şərqə dəyişməsi nə adlanır? (Çəki: 1)

- a) yaranma bazası
- b) güclənmə yeri
- c) sönmə nöqtəsi
- d) trayektoriya xətti
- e) **dönmə nöqtəsi**

224. Əsasən neçə km-dən aşağı qatda atmosfer prosesləri öyrənilir?

- a) 5-10 km-dən aşağı qatlarda
- b) 10-15 km-dən aşağı qatlarda
- c) 15-20 km-dən aşağı qatlarda
- d) 20-25 km-dən aşağı qatlarda
- e) 20-30 km-dən aşağı qatlarda

225. Hansı ifadə iqlim əmələ gətirən proseslərə aid deyil?

- a) atmosferin günəşlə və yer səthi ilə əlaqəsi
- b) İstilik dövranı
- c) rütubət dövranı
- d) atmosfer sirkulyasiyası
- e) meteoroloji müahidələr

226. Yer səthindən neçə metr hündürlükdə havanın temperaturu aparılır?

- a) 2 m hündürlükdə
- b) 1,5 m hündürlükdə
- c) 2,5 m hündürlükdə
- e) 3,0 m hündürlükdə
- d) 3,5 m hündürlükdə

227. Quru havanın həcmə görə neçə faizin yer səthində azot təşkil edir?

- b) 60 % təşkil edir
- c) 68 % təşkil edir
- d) 70 % təşkil edir
- e) 78 % təşkil edir
- f) 87 % təşkil edir

228. Azot yer səthində quru havanın kütləyə görə neçə faizini təşkil edir?

- a) 56 % təşkil edir
- b) 66 % təşkil edir
- c) 76 % təşkil edir
- d) 80 % təşkil edir
- e) 78 % təşkil edir

229 Sual: Quru havanın həcmə görə neçə faizini yer səthində oksigen təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 15% - ni təşkil edir
- b) 20% - ni təşkil edir
- c) 15.8% -ni təşkil edir
- d) 19.8% - ni təşkil edir
- e) 21.0% - ni təşkil edir

230 Sual: Su buxarı yer səthinə yaxın rütubətli havada necə faiz təşkil edir? (Çəki: 1)

- A) 1.5 – 2.0 % - ə qədərdir
- b) 2.0 – 3.0 % - ə qədərdir
- c) 0– 4.0 % - ə arasında təbəddüd edir
- d) 2.0– 6.0 % - ə arasında təbəddüd edir
- e) 1.5% - dir

231 Sual: Temperaturun sutkalıq gedişi atmosferin hansı təbəqəsində müşahidə edilir? (Çəki: 1)

- a) Atmosferdə
 - b) Hidrosferdə
 - c) Troposferdə
 - d) Tropopauzada
 - e) Erosferdə
-

232 Sual: Temperaturun troposferdə enməsinin orta kəmiyyəti hansıdır? (Çəki: 1)

- a) 0.30°s/ 100 m – dir
 - b) 0.40°s/ 100 m – dir
 - c) 0.50°s/ 100 m – dir
 - d) 0.60°s/ 100 m – dir
 - e) 0.88°s/ 100 m – dir
-

233 Sual: Troposferə aid olmayan göstərici: (Çəki: 1)

- a) Atmosfer havasının kütləsinin 4/5 hissəsi burada cəmləşib
- b) Ekvatorial enlikdə yer səthində 26°s, yuxarı sərhədində 80°S – yə çatır
- c) Aşağı qatında emperature sakitdir və ya çox az artır
- d) 1000 – 1500 m yüksəkliyə qədər olan qat sürtünmə və ya planetar sərhəd qatı adlanır
- e) Havanın təzyiqi yuxarı sərhədin də yer səthindən 3-10 dəfə azdır.

234 Sual: Yaxın qat adlanan atmosferin hansı nazik qatı: (Çəki: 1)

- a) Troposfer və strosferin 50-100 m nazik qatı
 - b) Strosferin 0-55 km nazik qatı
 - c) troposferin 18 km nazik qatı
 - d) troposferin 8-9 km nazik qatı
 - e) troposferin 50-100 m nazik qatı
-

235 Sual: Görünən işığın dalğa uzunluğu aşağıdakı radiasiya göstəricilərindən hansıdır? (Çəki: 1)

- a) 0.01-dən 0.39 mkm - ə qədər olan
 - b) 0.40 – dan 0.76 mkm - ə qədər olan
 - c) 0.76 mkm olan
 - d) 0.76 mkm – dən böyük olan
 - e) 0.1 – 4.0 mkm - ə qədər olan
-

236 Sual: Aşağıdakılardan hansı infraqırmızı radiasiyanın dalğa uzunluğudur? A) 0.76 mkm – dir] (Çəki: 1)

- a) 0.01 – 0.39 mkm – dir
- b) 0.40 – 0.76 mkm – dir
- c) 0.76 mkm – dir
- d) 0.76 mkm – dən böyük

- e) 0.1 – 4.0 mkm - ə
qədər
-

237Sual: Temperatur stratosferin aşağı qatında hansı hündürlüyədək sabitdir? (Çəki: 1)

- a) Tropopauzadan 30 km
yüksəkliyə qədər
- b) Tropopauzadan 25 km
yüksəkliyə qədər
- c) Tropopauzadan 35 km
yüksəkliyə qədər
- d) Tropopauzadan 45 km
yüksəkliyə qədər
- e) Tropopauzadan 55 km
yüksəkliyə qədər
-

238Sual: Düz günəş radiasiyanın neçə faizi atmosferdə udulur? (Çəki: 1)

- a) 5 % -
i udulur
- b) 10 %
- i udulur
- c) 15 %
- i udulur
- d) 20 %
- i udulur
- e) 23
% - i
udulur
-

239Sual: Torpaq səthinin albedosu aşağıdakı göstəricilərdən hansıdır? (Çəki: 1)

- a) 10-30%
hüddudunda dəyişir
- b) 5% - ə qədər
azalır
- c) 5-20 % - dır
- d) 50-60% - dır

- e) 80-90% - dir
-

240Sual: Hansı hündürlükdə sürtünmə qüvvəsi sifira bərabərdir? (Çəki: 1)

- a) 500 m-dən 1500 m - ə qədər
- b) 700 m – dən 1000 m-ə qədər
- c) 1000 m- dən 2000 m-ə qədər
- d) 2000 m – dən 3000 m - ə qədər
- e) 1000 m –dən – 5000 m - ə qədər
-

241Sual: İstiliyin adveksiyası aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

- a) əgər əraziyə daha yüksək temperatur ilə hava gəlsə buna istiliyin adveksiyası deyilir.
- b) Aşağı temperaturlu hava gəlsə buna istiliyin adveksiyası deyilir.
- c) İstilik mübadiləsi istiliyin adveksiyasıdır
- d) Adiabatik proses istiliyin adveksiyasıdır
- e) Hava kütləsinin dəyişməsi istiliyin adveksiyasıdır?
-

242Sual: İstilik yer səthinə necə üsulla daxil olur? (Çəki: 1)

- a) İki üsulla
- b) üç üsulla
- c) dörd üsulla
- d) Beş üsulla
- e) Yer səthinə günəşdən gələn cəm radiasiya vasitəsi ilə istilik daxil olur.
-

243Sual: Suda və torpaqda neçə m dərinliyə qədər temperaturun sutkalıq tərəddüdü yayılır? (Çəki: 1)

- a) Suda 2 m torpaqda 5m dərinliyə qədər

yayılır

- b) Suda 15 m torpaqda 7 m dərinliyə qədər yayılır
- c) Suda 20 m torpaqda 27 m dərinliyə qədər yayılır
- d) Suda 1 m torpaqda 10 m dərinliyə qədər yayılır
- e) Suda 10 m torpaqda 1 m dərinliyə qədər yayılır
-

244Sual: t –un illik temperaturu şimal yarımkürəsində neçə ° S – dır? (Çəki: 1)

- a) 5° S – dır
- b) –7 ° S – dır
- c) 10 ° S – dır
- d) 14 ° S – dır
- e) – 10 ° S – dır
-

245Sual: t° -un illik temperaturu cənub yarımkürəsində neçə °S – dır? (Çəki: 1)

- a) 5 °S – dır
- b) 7°S – dır
- c) 8°S – dır
- d) 9 °S – dır
- e) 10°S

– dır

246Sual: Su buxarı atmosfərə necə yolla daxil olur? (Çəki: 1)

- a) üç üsulla daxil olur
- b) beş üsulla daxil olur
- c) iki üsulla daxil olur
- d) on üsulla daxil olur
- e) Fiziki buxarlanma yolu ilə daxil olur.

247Sual: Maksimal rütubət quruda harada müşahidə edilir? (Çəki: 1)

- a) Tropiklərdə
- b) Mülayim enliklərdə
- c) Ekvatorial meşələrdə
- d) Su tropiklərdə
- e) Subartikad

a

248Sual: Aşağıdakı ərazilərdən hansı buxar təzyiqinin aşağı vilayətləridir? (Çəki: 1)

- a) Ön Asiya
- b) Arktik səhralar
- c) Saxara, orta və Mərkəzi Asiya
- d) Kür – Araz ovalığı
- e) Orta Sibir düzənliyi

249Sual: İqlim amillərinin hansından nisbi rütubət aslıdır? (Çəki: 1)

- a) Yağıntılardan illik miqdarından

- b) Havadakı su buxarından və temperaturundan
- c) Nisbi rütubətlikdən
- d) Rütubət çatışmamazlığından
- e) Səth örtüyündən
-

250Sual: Damcılardan qərarlaşmış düşmə sürəti nəzarətsiz havada nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) 1 sm/s – dən çox
- b) 2 sm/ s- dən çox
- c) 3 sm/ s- dən çox
- d) 4 sm/ s- dən çox
- e) 5 sm/ s- dən çox
-

251Sual: Hansı halda havada olan bulud buxarlanır? (Çəki: 1)

- a) Havanın mütləq rütubətliyi azalarsa
- b) Havanın mütləq rütubətliyi çoxalarsa.
- c) Havanın nisbi rütubətliyi azalarsa
- d) Havanın nisbi rütubətliyi çoxalarsa
- e) Günəş radiasiyası çoxalarsa
-

252Sual: Atmosferin hansı təbəqəsində bütün növ buludlara rast gəlinir? (Çəki: 1)

- a) Stratosferdə
- b) Troposferdə

- c) Dəniz səviyyəsindən tropoponza arasındakı yüksəklikdə rast gəlinir
- d) Mezosferdə
- e) Yer səthindən 5 – 10 km hündürlükdə
-

253Sual: Buludluluq neçə balla qiymətləndirilir? (Çəki: 1)

- a) 0-3 balla
- b) 3-5 balla
- c) 5-7 balla
- d) 0-5 balla
- e) 0-10 balla
-

254Sual: Günəş parıltısının davamiyyətini iri şəhərlərdə havanın çirklənməsi neçə faizə qədər azaldır? (Çəki: 1)

- a) 10% - ə qədər
- b) 15% - ə qədər
- c) 20% - ə qədər
- d) 25% - ə qədər
- e) 30% - ə qədər
-

255Sual: Hansı ifadə iqlim əmələ gətirən proseslərə aiddir? (Çəki: 1)

- a) Atmosfer təzyiqi

- b)İstilik dövranı
 - c)Yağıntılının
 - d)Temperaturun çoxillik gedişi
 - e)Günəş radiasiyası
-

256Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı troposferin xarakterik xüsusiyyətini özündə əks etdirir? (Çəki: 1)

- a) 50-55 km yüksəkliyi əhatə edir
 - b) Temperaturu orta hesabla yüksəklik boyu azalan atmosferin aşağı qatı
 - c) 34-36 km yüksəklikdən emperature tez artır.
 - d) Temperatur yüksəkliyə görə çox güclü artır
 - e) Xarici atmosfer qatı adlanır
-

257Sual: Uzundalğalı radiasiyanın dalğa uzunluğu neçə mkm – dir? (Çəki: 1)

- a) 0.1 -4.0 mkm –dir
 - b) 0.40 – 0.76 mkm – dir
 - c) 4.0 – 100 mkm – dir
 - d) 0.01 – 0.34 mkm – dir
 - e) 0.76 mkm – dən böyük
-

258Sual: 10000 km yüksəkliyə qədər məkanı əhatə edən atmosfer təbəqəsi: (Çəki: 1)

- a) Ekzosfer
- b) Maqnifosfer
- c) Radiasiya qurşağı
- d) Termosfer
- e) Mezosfer

259Sual: Ozon ultrabənövşəyi və görünən günəş radiasiyanı udur bu düz günəş radiasiyasının neçə faizini təşkil edir. (Çəki: 1)

- a) 5 % - ni təşkil edir
- b) 1.5 % - ni təşkil edir
- c) 23 % - ni təşkil edir
- d) 15 % - ni təşkil edir
- e) 3 % - ni təşkil edir

260Sual: Yer səthindən istilik fasiləsiz olaraq müxtəlif yollarla hara gedir? (Çəki: 1)

- a) Atmosferə
- b) Litosferə
- c) Hidrosferə
- d) Yer səthindən istilik yuxarı Atmosferə aşağı isə torpağa və suya keçir
- e) Yer səthindən istilik atmosferə və kosmosa keçir

261Sual: Hansı radiasiya birinci yer səthinə daxil olur? (Çəki: 1)

- a) istilik keçirmə yolu ilə istilik daxil olur?
- b) Cəm radiasiya və atmosferdən qarşı gələn radiasiya daxil olur.
- c) Birinci səpələnən radiasiya daxil olur
- d) Birinci yer səthi havadan su buxarının kondensasiyası ilə istilik olur.
- e) Yer səthinə bütün radiasiyalar eyni vaxtda daxil olur

262Sual: Yer səthinin istilik balansına aid olmayan ifadə: (Çəki: 1)

- a) Cəm radiasiya və atmosferdən qarşı gələn radiasiya

- b) Yer səthinə atmosferdən temperaturu istilik keçirmə yolu ilə daxil olan istilik
- c) Yer səthinə haradan su buxarının kondensasiyası ilə istilik olunur.
- d) Yerin daxili nüvə enerjisi
- e) Ümumi radiasiya ilə yer səthinə gələn radiasiya
-

263Sual: Enlikdən və kontinentalıqdan asılı olaraq t un illik gedişi tiplərinə aid deyil: (Çəki: 1)

- a) Ekvatorial tip
- b) Tropik tip
- c) Mülayim qurşaq tipi
- d) Subtropik qurşaq tipi
- e) Qütb tipi
-

264Sual: Böyük sahəyə qazın molekullarının yayılması necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) Fiziki buxarlanma adlanır
- b) Cəm buxarlanma adlanır
- c) Molekulyar diffuziya adlanır
- d) Təbii buxarlanma adlanır
- e) Absorbsiya adlanır.
-

265Sual: Rütubətliyin xassələrinə aşağıdakı ifadələrdən hansı aid deyil: (Çəki: 1)

- a) Mütəq rütubətlik
- b) Nisbi rütubətlik

- c) Doyma defisiti
 - d) Rütubət çatışmamazlığı.
 - e) Mülayim enliklərdə
-

266Sual: Atmosferdə kondensasiya nə zaman baş verir? (Çəki: 1)

- a) Temperatur yüksək olduqda
 - b) Temperatur aşağı düşdükdə, hava doyma halına çatdıqda
 - c) Nisbi rütubət çox olduqda
 - d) Mütləq rütubət çox olduqda
 - e) Rütubət çatışmamazlığı olduqda
-

267Sual: Sublimasiya nədir? (Çəki: 1)

- a) Su buxarının maye halına keçməsi
 - b) Su buxarının bərk hala keçməsi ilə kristalların yaranması
 - c) 40 – dən aşağı olduqda sublimasiya baş verir.
 - d) Suyu maye haldan bərk hala keçməsi
 - e) Suyun qaz halına keçməsi
-

268Sual: Kondensasiya nüvəsinin sayı yer səthinə yaxın 1 sm³ havada hansı həddə dəyişir? (Çəki: 1)

- a) 500-1000 arasında dəyişir
 - b) 1000-10000-ə çatır
 - c) Yüksəklik boyu dəyişir
 - d) Yüksəklik boyu onların miqdarı azalır
 - e) 3-4 km – də neçə yüzə qədərdir
-

269Sual: Hansı halda qarışıq buludlar üstünlük təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) Temperatur – 5°S – dən aşağı olduqda
- b) Temperatur – 10°S – dən aşağı olduqda
- c) Temperatur – 15°S – dən aşağı olduqda
- d) Temperatur – 15°S – dən aşağı olduqda
- e) Temperatur – 10°S – dən aşağı olduqda
-

270Sual: Hansı temperaturda buzlu (kristallik) buludlar üstünlük təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) Onlar – 20°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- b) Onlar – 25°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- c) Onlar – 30°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- d) Onlar – 30°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
- e) Onlar – 20°S – dən aşağı t° – da üstünlük təşkil edir
-

271Sual: Hansı emperature şəraitində qarışıq buludlar yaranır? (Çəki: 1)

- a) Onlar bir qayda olaraq – 10°S – dən – 40°S – dək t° – a yaranır
- b) Onlar bir qayda olaraq – 5°S – dən – 25°S – dək t° – a yaranır
- c) Onlar bir qayda olaraq – 10°S – dən – 250S – dək t° – a yaranır
- d) Düzgün cavab yoxdur
- e) Onlar 0°S temperaturda yaranır
-

272Sual: Buludların sululuğu aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

- a) Yer səthinə yaxın kondensasiyada kondensasiya məhsulların yığılmasına buludların sululuğu deyilir

b) Bulud damcılarının ölçüləri 1000 mkm çox olduqda

c) Buludlu havanın vahid həcmindəki su damcılarının və buz kristallarının kütləsi buludların sululuğu adlanır.

d) Havanın doyma halına çatması

e) Yerin 1 m² sahəsində hava sütununda 28.5 kq\su buxarı olduqda

273Sual: Müasir beynəlxalq təsnifat variantında xarici görünüşünə buludlar neçə əsas formaya bölünür? (Çəki: 1)

a) 2 əsas formaya bölünür

b) 3 əsas formaya bölünür

c) 5 əsas formaya bölünür

d) 7 əsas formaya bölünür

e) 10 əsas formaya bölünür.

274Sual: Yuxarı yarışda aşağıdakı buludlardan hansı yerləşir? (Çəki: 1)

a) Laylı buludlar

b) Laylı və laylı – yağışlı buludlar

c) Lələkli, Lələkli – topa və lələkli laylı buludlar

d) Yüksək topalı

e) Yüksək lələkli

275Sual: Aşağı yarışda aşağıdakı buludlardan hansı yerləşir? (Çəki: 1)

a) Yüksək topalı buludlar

b) Lələkli topa buludlar

c) Laylı və laylı yağışlı buludlar

d) Lələkli buludlar

- e) Lələkli laylı buludlar

276Sual: Nisbi rütubətin ifadəsi aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

a) $f = \frac{e}{E} \cdot 100\%$

b) $a = 217 \cdot \frac{e}{T} \cdot q/m^3$

b)

c) $E_s - e$

d) $v = k \frac{E_s - e}{P} \cdot f(v)$

d)

e) $\Delta = T - \tau$

277Sual: Doyma defisiti aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

a) $f = \frac{e}{E} \cdot 100\%$

b) $a = 217 \cdot \frac{e}{T} \cdot q/m^3$

c) $D = E - e$

d) $v = k \frac{E_s - e}{P} \cdot f(v)$

e) $\Delta = T - \tau$

278 Sual: Şeh nöqtəsi defisiti (çatışmamazlığı) aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

a) $f = \frac{e}{E} \cdot 100\%$

b) $a = 217 \cdot \frac{e}{T} \cdot q/m^3$

c) $D = E - e$

d) $V = k \frac{E - e}{P} f(v)$

e) $\Delta = T - t$

279 Sual: Aşağıdakı nüvələrdən hansı bulud kondensasiya nüvələridir? (Çəki: 1)

- a) Radiusu $\tau \leq 0,1$ mkm olan
- b) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan
- c) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan
- d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{11}$ q olan
- e) Radiusu 3.5 mkm olan
-

280 Sual: Aşağıdakı kondensasiya nüvələrindən hansı iri nüvələr adlanır? (Çəki: 1)

- a) Radiusu $\tau \leq 0,1$ mkm olan
- b) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan
- c) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan
- d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{11}$ q olan
- e) Radiusu 3.5 mkm olan
-

281. Sual: Aşağıdakı kondensasiya nüvələrindən hansı iri nüvələr adlanır? (Çəki: 1)

- a) Radiusu $\tau \leq 0,1$ mkm olan
- b) Radiusu $\tau = 0.1 - 1.0$ mkm olan
- c) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm olan
- d) Radiusu $\tau = 1.0 - 3.5$ mkm, $m > 10^{11}$ q olan
- e) Radiusu 3.5 mkm olan

BÖLMƏ: 0302

282 Sual: Konveksiya zamanı hissəciklərin temperaturu hündürlüyə görə necə dəyişir? (Çəki: 1)

- a) quru adiabatik qradiyentə bərabər
- b) quru adiabatik qradiyentdən böyük
- c) quru adiabatik qradiyentdən kiçik
- d) rütubətli adiabatik qradiyentə bərabər
- e) rütubətli adiabatik qradiyentdən kiçik

283 Sual: Adiabatik proseslər necə başa düşürlər? (Çəki: 1)

- a) Ətraf mühitlə istilik mübadiləsi olmadan şəh nöqtəsi temperaturunun
- b) Ətraf mühitlə istilik mübadiləsi olmadan dayanıqsızlıq halının dəyişməsi
- c) Ətraf mühitlə istilik mübadiləsi olmadan temperatuun dəyişməsi
- d) Ətraf mühitlə istilik mübadiləsinin nəzərə alınmaması
- e) Ətraf mühitlə istilik mübadiləsi

284 Sual: Quru adiabatik qradiyentin kəmiyyəti rütubətli adiabatik qradiyentlə necə müqayisə olunmalıdır? (Çəki: 1)

- a) Hər ikisinin kəmiyyəti eynidir
 - b) Rütubətli adiabatik qradiyent böyükdür
 - c) Quru adiabatik qradiyentin kəmiyyəti böyükdür
 - d) Quru adiabatik qradiyent rütubətli adiabatik qradiyentdən $2,0^{\circ}\text{C}$ kiçikdir
 - e) Rütubətli adiabatik qradiyent kiçikdir
-

285Sual: Hava hissəcikləri adiabatik qalxdıqda onun temperaturu necə dəyişir? (Çəki: 1)

- a) azalır
 - b) artır
 - c) dəyişməz qalır
 - d) şəh noqtəsi temperaturundan aşağı olur
 - e) şəh noqtəsi temperaturundan yuxarı olur
-

286Sual: Kondensasiya səviyyəsində hava hissəciklərinin temperaturu necə dəyişir? (Çəki: 1)

- a) rütubətli adiabatik qanunla
 - b) quru adiabatik qanunla
 - c) psevdoadiabatik qanunla
 - d) dəyişmir
 - e) hər ikisi ilə
-

287Sual: Hava kütləsinin səth örtüyünün təsiri altında əsas xüsusiyyətlərini dəyişməsi prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) transformasiya
 - b) transpirasiya
 - c) transliasiya
 - d) sürüşmə
 - e) Evolyusiya
-

288Sual: Aşağıdakı ifadələrdən hansı yer səthinin radiasiya balansıdır? (Çəki: 1)

$E_{\bar{e}} = E_s - E_a$ a)

$B = (S \cdot \sin h + D) \cdot (t + A) \cdot E_a$

b))

$(S \cdot \sin h + D) \cdot (t + A)$ c)

$(S \cdot \sin h + D) \cdot A$ d)

$Q = S \cdot \sin h + D$ e)

289Sual: Hansı qatlarda atmosfer prosesləri öyrənilir? (Çəki: 1)

- a) İonosfer – termosferdə
- b) Mezosferdə
- c) Stratosferdə
- d) Troposfer – Stratosferdə
- e) Troposferdə
-

290Sual: Astronomik amillərə aid olmayan amil: (Çəki: 1)

- a) Günəşin işığı
- b) Günəş sistemində Yer in vəziyyəti və hərəkəti
- c) Yer in fırlanma oxunun orbit müstəvisinə meylliliyi
- d) Yer in öz oxu ətrafında fırlanma sürəti
- e) Yer in kütləsi və ölçüləri
-

291Sual: Coğrafi amillərə aid olmayan amil: (Çəki: 1)

- a) Yer in kütləsi və ölçüləri
- b) atmosfer in kütləsi və tərkibi
- c) Okean və materiklərin coğrafi paylanması
- d) Okean in kütləsi və tərkibi
- e) yer in fırlanma oxunun orbit müstəvisinə meylliliyi

292Sual: .Koriolis qüvvəsi coğrafi enlikdən (q) asılıdır. Onun maksimal qiyməti 2 cov ($4=P/2$) hansı enlikdədir? (Çəki: 1)

- a) Ekvatordadır
- b) Tropiklərdədir
- c) Mülayim enliklərdədir
- d) Qütblərdədir
- e) Dağlıq ərazilərdədir.

293Sual: Atmosferin istilik rejimi aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

- a) Siklonun təkamülü
- b) İstiliyin adveksiyası
- c) Soyuğun adveksiyası
- d) Atmosferdə havanın temperaturunun paylanması və fasiləsiz olaraq bu paylanmanın dəyişməsi
- e) İstilik mübadiləsi

294Sual: Aşağıdakı qanunlardan hansı Füyeynin birinci qanunudur? (Çəki: 1)

- a) Dərinliyin cəbri silsilə ilə artması amplitdanın həndəsi silsilə ilə azalmasına gətirir.
- b) Torpağın tipindən asılı olmayaraq dərinlik boyu t_0 – un tərəddüd dövrü dəyişmir.
- c) Maksimal və minimal t_0 - in müşahidə olunduğu vaxtda onların illik və sutkalıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.
- d) Sutkalıq və illik sabit t_0 - lı dərinlik qatlarının öz aralarında nisbəti tərəddüd dövrünün kvadrat kökü kimidir. Yəni 1:
- e) okean səthində t_0 - in illik amplitud sutkalıqdan böyükdür.

295Sual: Aşağıdakı qanunlardan hansı Füyeynin ikinci qanunudur? (Çəki: 1)

- a) Dərinliyin cəbri silsilə ilə azalmasına gətirir.
- b) Torpağın tipindən asılı olmayaraq dərinlik boyu t_0 - in tərəddüd dövrü dəyişmir.
- c) Maksimal və minimal t - in müşahidə olunduğu vaxtda, onların illik və sutkalıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.

- d) Sutkanlıq və illik sabit t -lu dərinlik qatlarının öz aralarında nisbəti tərəddüd dövrlərinin kvadrat kökü kimidir. Yəni 1:
- e) Okean səthində t -un illik amplitudu sutkanlıqdan böyükdür.
-

296Sual: Aşağıdakı qanunlardan hansı Furiyenin üçüncü qanunudur? (Çəki: 1)

- a) Maksimal və minimal t -un müşahidə olunduğu vaxtda, onların illik və sutkanlıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir.
- b) Sutkanlıq və illik sabit t - lu dərinlik qatlarının öz aralarında nisbəti tərəddüd dövrlərinin kvadrat kökü kimidir 1 :
- c) Torpağın tipindən aslı olmayaraq dərinlik boya t - un tərəddüd dövrü dəyişmir.
- d) Dərinliyin cəbri silsilə ilə artması amplitud həndəsi silsilə ilə azalmasına gətirir.
- e) Okean səthində t -un illik amplitud sutkanlıqdan böyükdür.
-

297Sual: Aşağıdakı qanunlardan hansı Furiyenin dördüncü qanunudur? (Çəki: 1)

- a) Sutkanlıq və illik sabit t - lu dərinlik qatlarının öz aralarında nisbəti tərəddüd dövrlərinin kvadrat kökü kimidir 1 :
- b) Okean səthində t -un illik amplitud sutkanlıqdan böyükdür.
- c) Torpağın tipindən aslı olmayaraq dərinlik boya t - un tərəddüd dövrü dəyişmir.
- d) Dərinliyin cəbri silsilə ilə artması amplitud həndəsi silsilə ilə azalmasına gətirir.
- e) Maksimal və minimal t -un müşahidə olunduğu vaxtda, onların illik və sutkanlıq gedişlərində dərinlik boyu gecikməsi dərinliyin artmasına mütənasibdir
-

298Sual: Ekvatordan qütblərə doğru temperaturun azalmasının səbəbi: (Çəki: 1)

- a) Yer səthinin istilik balansdır
- b) Yer səthinin radiasiya balansdır
- c) Düz radiasiyadır
- d) Cəm radiasiyadır
- e) Əks olunan radiasiyadır
-

299Sual: Yer səthinin radiasiya balansını aşağıdakı ifadələrdən hansıdır? (Çəki: 1)

$$E_e = E_s - E_a \quad \text{a)}$$

$$B = (S \cdot \sin h + D) \cdot (t + A) \cdot E_a$$

b))

$$(S \cdot \sin h + D) \cdot (t + A) \quad \text{c)}$$

$$(S \cdot \sin h + D) \cdot A \quad \text{d)}$$

$$Q = S \cdot \sin h + D \quad \text{e)}$$

300. Hansı ifadə iqlim əmələ gətirən proseslərə aid deyil?

- a) atmosferin günəşlə və yer səthi ilə əlaqəsi
- b) İstilik dövrəni
- c) rütubət dövrəni
- d) atmosfer sirkulyasiyası
- e) meteoroloji müşahidələr